LAIKAS

Nr. 170 IX M.

"EL TIEMPO" — SEMANARIO LITUANO — 19 DE JULIO — LIEPOS MĖN. 19 D. 1956 M.

TAIKOS BALANDŽIŲ SASKRYDIS

Jau keliomis progomis „Laike" buvo minėta apie keliaujančius įvairaus plauko ir nusistatymų politikus. Vieni jieškodami grobio, pagal Kremliaus nurodymus ir apetitus, kiti — bandydami gelbėti pasaulį nuo vis artėjančio karo pavojaus, gi treetieji skelbdamiesi taikos tarpininkais šiame pokario „šaltajame kare". Šis pastarasis susitikimas Josifo Broz - Tito viešnagėje ir yra šiuo metu vienas įdomesnių politinių įvykių. Jau dabar Adrijos jūros saloje Brioni, priklausančiai Jugoslavijai, Egipto prezidentas pulk. Gamal Abdel Naseris, laukia atvykstančio Indijos ministerio Javaharlal Nehru. Šiame trijų neutraliųjų susitikime, be abejonės, bus bandoma piršti Kremliaus komunistinio karvelyno „raudonus taikos balandžius". Tačiau laisvasis pasaulis gerai žino šių trijų Indijos, Jugoslavijos ir Egipto politikų skelbiamas sugyvenimo svajas, juo labiau, jei jos, kaip jau minėjome, paeina iš raudonojo karvelyno.

Šiame suvažiavime, galima drąsiai tvirtinti bus aptartos, — neprieinant prie jokių apčiuopiamų išvadų, — dvi temos: dar iki šiol kolonijomis laikomų tautų nepriklausomybės paskelbimas ir išlaisvinimas ir komunistinio teroro bei vakarų laisvės sugyvenimo galimybės. Be abejonės, šie trys „taikos išminčiai" nei žodeliu neužsimins nei apie Maskvos, nei Komunistinės Kinijos pavergtas tautas. Šiems Tito vadovaujamiems vyrams, visa tai, ką Maskva skelbia yra neliečiama ir teisinga.

Nenorėdami turime tačiau pabrėžti, kad ir šito Brioni salos susitikimo padariniai ir išvados nebus nei našūs nei veiksmingi. Taip tvirtindami turime galvoje šių trijų valstybės vyrų asmenines charakteristikas. Indijos ministeris pirmininkas Nehru yra naiviai idealistas, Egipto prezidentas Naseris — kraštutinis nacionalistas, gi Tito — raudonasis realistas besistengiantis išgriebti ėdalo iš vakariečių ir Kremliaus lovių.

Blaiviai galvodami matome todėl, kad toks skirtingų pažiūrų suderinimas nėra galimas. Todėl ir šis „raudonų bei paraudusių taikos balandžių" sąskrydis neįneš nieko naujo. Atrodytų greičiau, — lyg toj pasakėčioj, — kaip gulbės lydekos ir vėžio pastangos ištraukti iš balos vežimą.

PAVOJINGAS ŽAIDIMAS

Jau buvome minėję, kad lankydamasis Egipte Dimitrijus Trofimovičius Šepilovas, Rusijos užsienio reikalų ministeris, primygtinai siūlė Naseriui piniginę paskolą Asuano užtvankai pastatyti. Nežiūrint tačiau viliojančių šio Kremliaus pasiuntinio pasiūlymų, Naseris nesusigundė. Egipto vyriausybės nutarimu minėtojo kanalo pastatymas bus vykdomas JAValstybių ir Anglijos pinigais. Be abejonės, tai yra didelis naujosios sovietų politikos nepasisekimas.

Kad dėl šitokio Egipto nutarimo nepablogėtų santykiai su Maskva, Naseris tačiau neatmetė nei Kremliaus „bendradarbiavimo", pirkdamas ginklus Maskvoje arba iš už geležinės uždangos esančių kraštų.

Žinome gerai, kad arabų kraštai garsūs savo priežodžiais ir patarlėmis, tačiau iš savo pusės norėtume priminti ir lietuvišką: apie riešutavimą su velniu, pagal kurį riešutautojas lieka ir be riešutų ir be maišo.

GRUMOJA DEBESYS TAMSŪS

Jau daug laiko besitęsiančios Alžyre kovos dėl nepriklausomybės nenurimsta. Sekdami Francūzijos ir jos kolonijų įvykių eigą, matome artėjantį ir Alžyro nepriklausomybės paskelbimą. Indokinijos, Maroko ir Tuniso nepriklausomybių pripažinimas kaip tik ir patvirtina šiuos samprotavimus.

Kipro saloje gyventojų kova dėl laisvės tebevyksta. Anglija gamažu ima suprasti, kad prieš arta užgniaužti laisvę yra neįmanoma. Šiuo tikslu saloje lankėsi ir Anglijos įgaliotinis tartis dėl autonomijos suteikimo salai. Pačioje Graikijoje šis anglų pasiūlymas nebuvo priimtas. Tačiau viena aišku, kad Alžyre, o taip pat ir Kretos saloje, neilgai laukus, patekės laisvės aušra.

Palestinoje ir toliau vis neramu. Izraelio ir arabų valstybių pasieniuose ir toliau tebevyksta susirėmimai. Betgi pavojus šiuo tarpu nėra pasiekęs aukščiausio laipsnio. Taip kad Artimuosiuose Rytuose pavojaus žiežirba teberusena.

— *a. b. c.* —

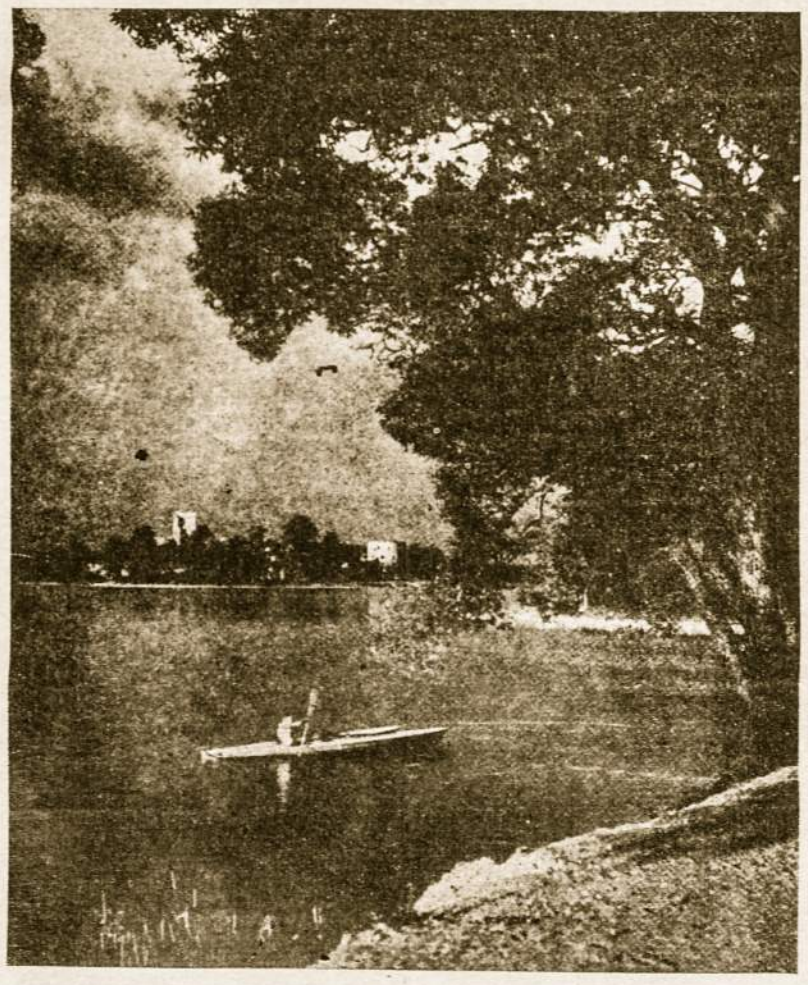

Trakų pilies griuvėsiai Galvės ežero salose. Pilis buvo pastatyta 1406 — 1409 m.

SUKILIMAS LIETUVOJE?!

Spaudoje pasirodė žinių, kad išsekus žmonių kantrybei, Lietuvoje, Latvijoje ir Estijoje vykstąs aktyvus pasipriešinimas prieš Maskvos priespaudą. Kaip pasipriešinimo centras užsieninės spaudos Lietuvoje buvo minimi Telšiai. Šiuo metu turimų duomenų nepakanka patvirtinti ar paneigti pasirodžiusioms žinioms apie neramumus ar net sukilimą Pabaltijo valstybėse.

Žmonių nuotaikos pavergtojoje Tėvynėje, netenka nė aiškinti, yra pritvinkusios. Nepasitenkinimas — visuotinis. Dirbančiųjų padėtis ypač žemės ūkyje ir prie paprastų darbų yra nepaprastai sunki. Galvodami, kad nieko kiti nerizikuoja nustoti, kaip tik savo pančius, mūsų tautiečiai galėjo ir aktyviai pareikšti savo nepasitenkinimą. Tačiau, turint galvoje, kiek aukų yra sudėjęs ir kraujo praliejęs mūsų kraštas besipriešindamas bolševizmui, atrodo kad atviras sukilimas šiandien būtų nepaprastai pavojingas. Mes, atsidūrę laisvajame pasaulyje, galime tik dižiuotis mūsų tautiečių herojiškumu, parodytu tiek ištrėmime Sibire, tiek ir pavergtojoje Tėvynėje. Iš savo pusės mes turime daryti visa, jog išsilaisvinimas pagreitėtų ir įvyktų be naujų kraujo klanų ir gyvybių aukų.

Mūsų, esančių šioje geležinės uždangos pusėje, pareiga padaryti visa, jog viešoji opinija visame laisvajame pasaulyje atsistotų mūsų pusėje. Atėjo metas nepraleisti nė mažiausios progos akinti vyriausybes, politines partijas, parlamento narius, spaudą, plačiąją visuomenę, o ypač jaunimą, kad būtų kiekviena proga reikalaujami Sovietai grąžinti laisvę ir nepriklausomybę pavergtiems kraštams. Mūsų pastangų šia linkme niekados nebus per daug. Tad nesigailėkime žygių ir negalvokime, jog vienas ar kitas jų gali veltui nueiti.

Lankantis Atėnuose naujajam Sovietų užs. reikalų ministeriui Šepilovui, graikų žurnalistai tarp kitų aiškiai pastatė klausimą,

ar ir Pabaltijo valstybėse, kurios yra jėga inkorporuotos į Sovietų Sąjungą, pripažįstama teisė laisvai apsispręsti.

Prispirtas prie sienos, Šepilovas atsakė „taip", jog Pabaltijo valstybės turi teisę laisvai apsispręsti ir pačios pasirinkti sau tinkamą valstybinę formą.

Tokio Sovietų Sąjungos užsienio reikalų ministerio pareiškimo akivaizdoje reikalaukime, jog visos laisvojo pasaulio valstybės darytų reikalingas intervencijas, kad jo žodžiai nebūtų tušti ir kad laisvi rinkimai būtų neatidėliojant paskelbti Lietuvoje pastatyti priešakyje tokią vyriausybę, kuri atitiktų tautos valią.

Šiuo atveju džiaugsmingą reiškinį, duodantį mums daug vilčių, sudaro laisvajame pasaulyje vis dažnėję balsai, jog negali būti pasaulyje taikos ir ramybės, jei pavergtosios tautos Europoje neatgaus savo laisvės. Ypač šiuo atveju Federalinės Vokietijos atsakingų politikų nusistatymas, pvz. kad ir fed. parlamento atstovo Dr. Lindratho iškilmingas pareiškimas, š. m. birželio 20 d. Bonnoje minint liūdnuosius birželio mėn. įvykius, kad

vokiečių tauta savo išsilaisvinimą tampriai sieja su Pabaltijo valstybių ir kitų pavergtųjų kraštų laisvės atgavimu.

Tą pačia prasme visiškai aiškiai yra pasisakęs ir Federalinės Vokietijos kancleris Adenaueris, kalbėdamas šiomis dienomis spaudai Romoje.

Stebėdami šiuos visus reiškinius, padvigubinkime mūsų pastangas, jog kiekvienam padoriam žmogui atsivertų akys, ką Stalinas yra padaręs su mūsų Tėvyne ir su mūsų kaimynų kraštais, — idant vieningas viso laisvojo pasaulio pasipiktinimas priverstų Maskvos valdovus atitaisyti mums padarytąją skriaudą, atstatant pavertguosiuose kraštuose visišką nepriklausomybę.

(URT)

Pradedamas „Laiko" Spaustuvės Darbas

Prieš aštuonerius metus, kada šiuo pačiu laiku buvo tariamasi naujo laikraščio leidimo reikalais, lietuvių idealistų būrelis labai troško turėti savo laikraštį, bet su baime žiūrėjo į jo išsilaikymo galimybes. Ir kai Laikas pradėjo savo pirmuosius žingsnius, ne vienas pranašavo greitą jo galą. Tačiau buvo apsirikta, nes permaž buvo įvertintas lietuvių vieningumas ir sugebėjimas bendromis jėgomis siekti didelių tikslų. Laikas ne tik nesustojo, bet, nuoširdžių tautiečių remiamas, tvirtu žingsniu ėjo priekin kaskart vis daugiau narių į savo skaitytojų šeimą įtraukdamas ir pats tobulėdamas bei stiprėdamas.

Naujas didelis Laiko žingsnis buvo jo virtimas iš mėnesinio dvisavaitiniu laikraščiu, apimančiu platesnius savo tautiečių sluogsnius, išsisklaidžiusius po įvairius Argentinos miestus. Pasidaręs platesnės apimties, jis galėjo duoti daugiau žinių iš lietuviškų kolonijų ir savo skaitytojus labiau jungti vienus su kitais.

Pirmųjų Laiko kūrėjų svajonė buvo turėti nuosavą spaustuvę, kad laikraštis gautų tvirtus materialinius pagrindus ir ateities užtikrinimą. Taigi kitas didelis žygis kaip tik ir buvo spaustuvės mašinų įsigijimas. Jos buvo perkamos su didele rizika, nes reikalavo didelės sumos pinigų ir dar užsitraukimo nemažos skolos. Bet bendras visų pasiryžimas pasiekė laimėjimus. Laikas jau keli metai spausdinamas savoje spaustuvėje.

Tačiau kiekvienam aišku, kad mašinos yra dar tik pusė spaustuvės, nes reikalingos dar ir tinkamos patalpos, kad darbas būtų tinkamai išvystytas ir našus. Mašinos laikinai buvo priglaustos Aušros Vartų klebonijos patalpose, bet jos ne tam tikslui buvo skirtos ir netinkamos, nes neturi spaustuvei reikalingų higieniškų sąlygų, darbininkams patogumų, sveikatos apsaugos. Jos yra per ankštos, kad jose būtų galima viską reikiamai atlikti. Pagaliau jos skirtos kitam tikslui — parapijos susirinkimams, posėdžiams, repeticijoms, knygynui, skaityklai.

Dėlto jau nuo pat pradžios buvo galvojama apie spaustuvės patalpas, bet tik šiuo metu pradedama daryti konkretūs žygiai. Jau pradėti daryti planai ir atliekami kiti formalumai. Juk lietuviška spauda negali būti kokia samdinė, o turi būti tikra mūsų kolonijos duktė. Tik tinkamose savo patalpose lietuviška spauda galės tarpti ir augti, kad ir tinkamus vaisius galėtų nešti. Laikas žino, kad mūsų kolonija, kuri, sutelktinėmis jėgomis yra atlikusi didelius darbus, pajėgs ir savo katalikiškai spaudai tinkamas sąlygas sukurti.

Laikas savo pažadus iki šiol ištesėjo. Jis tikisi ir ryžtasi juos ištesėti ir ateityje, nes pasitiki, kad tie, kurie jį rėmė kituose darbuose, rems ir šiame dideliame ir daug lėšų bei pastangų reikalaujančiame žygyje, statant sau tinkamas patalpas — savą spaustuvę. Dėlto nuo šio mėnesio Laikas pradeda spaustuvės statybos vajų — lėšų telkimą. Plyta dedama prie plytos sudaro didžiulį pastatą. Ir mūsų visų pastangos sudarys tą jėgą, kuri pajėgs sukurti šį spaudos centrą, reikalingą jos tinkamam plėtimui. Kaip kituose darbuose, tai ir šiame yra reikalinga mūsų visų prisidėjimo aukomis ir pastangomis. Tik bendromis jėgomis atliksime didelius darbus, kaip jau nekartą esame patyrę. Šiuo mūsų darbu galėsime pasidžiaugti ne tik mes patys, bet ir mūsų ateinančios kartos ir ypač mūsų kenčianti Tėvynė —

— — —

Pabaltijos valstybės turi gauti tarptautinę kontrolę

Washington, D. C. (LAIC) — Senatas jau prieš du metu sudarė padalinį prie užsienių santykių komiteto, kuris svarsto Jungtinių Tautų chartos pakeitimą. Šiam Senato užsieny santykių komiteto padaliniui vadovauja senatorius Walter George. Tasai komiteto padalinys paruošė platų raportą, kaip turi būti pakeista ir papildyta Jungtinių Tautų charta.

Raporte plačiau kalbama ir apie kolonijų tarptautinę priežiūrą, kontrolę. Paminima, kad 60 ne pačių gyventojų valdomos teritorijos laisvai suregistruotos Jungtinėse Tautose. Visi JT nariai, pagal chartą, pasižadėjo tokiose teritorijose skatinti siekti savo nepriklausomybių. Tąja proga raporte kreipiamas dėmesys į Pabaltijo valstybes ir sakoma:

„Komiteto padalinys naudojasi proga atkreipti dėmesį būklei anksčiau buvusioms nepriklausomoms valstybėms, kaip Latvija, Estija ir Lietuva, kurios buvo inkorporuotos į Sovietų Sąjungą prieš tų valstybių žmonių valią. Tokie patys principai kokie taikomi kitoms priklausomoms ir patikėtinių priežiūrimoms (trusteeship) teritorijoms turėtų taip pat būti taikomi ir šiems (Pabaltijo) kraštams. Jungtinių Tautų nariai turi turėti galvoje tokias situacijas, kada jie svarsto savivaldos skatinimo problemas".

PASTORAL COLECTIVA

DEL EPISCOPADO ARGENTINO SOBRE LA PROMOCION Y LA RESPONSABILIDAD DE LOS TRABAJADORES

Continuación del № 167

CONSECUENCIAS DEL CAPITALISMO

8. — Bien a la vista están los resultados del tan "inicuo régimen", basado en el valor absoluto que asigna a la propiedad privada, sin referencia al bien común ni a la dignidad del trabajo humano: concentración en pocas manos del poder económico, inequitativa repartición de los bienes, inestabilidad de la vida económica, fácil oportunidad para la especulación, disposiciones jurídicas que al favorecer el anonimato diluyen la responsabilidad moral. Facilidad con que se puede ganar dinero mediante la explotación de las tendencias menos nobles de los consumidores, estado de dependencia económica e inseguridad, y a menudo de miseria, que priva a numerosos trabajadores de toda vida verdaderamente humana.

ERROR CONDENADO

9. — Quede, pues, bien claro: al condenar al capitalismo no nos referimos a quienes defienden la propiedad privada, la denominada "libre empresa" o el afán moderado de lucro como incentivo necesario para la naturaleza humana, sino a quienes otorgan al dinero aquella primacía que lo convierte en fin último en lugar de simple medio de intercambio, y consecuentemente interpretan el uso de la propiedad privada en forma tal "que logran — aún mejor que sus adversarios— perjudicar esta misma institución, tan natural e indispensable a la vida humana, y especialmente a la familia".

10. — b) Errores del comunismo ateo: Pero así como condenamos los "abusos de una concepción económica que pone el dinero por encima de los deberes sociales", reprobamos también ese otro extremo en que, llevados por el "liberalismo amoral", están sumidos no pocos de nuestros hermanos: el comunismo ateo.

Creemos oportuno desenmascarar esta doctrina, y para ello nos valdremos de las palabras de Pío XI en su encíclica al respecto.

FALSO IDEAL

11. — "El comunismo de hoy, de modo más acentuado que otros movimientos similares del pasado, contiene en sí una idea de falsa redención. Un pseudo-ideal de justicia, de igualdad y de fraternidad en el trabajo penetra toda su doctrina y toda actividad de cierto falso misticismo que comunica a las masas halagadas por falaces promesas un ímpetu y entusiasmo contagiosos, especialmente en un tiempo como el nuestro, en el que de la defectuosa distribución de los bienes de este mundo se ha seguido una miseria casi desconocida. Más aún, se hace gala de este pseudo-ideal, como si él hubiera sido el iniciador de cierto progreso económico, el cual, cuando es real, se explica por causas bien distintas: como son, la intensificación de la producción industrial en países que casi carecían de ella, valiéndose de enormes riquezas naturales, y el uso de métodos inhumanos para efectuar grandes trabajos con poco gasto".

MATERIALISMO EVOLUCIONISTA DE MARX

12. — "En sustancia, la doctrina que el comunismo oculta bajo apariencias a veces tan seductoras, se funda hoy sobre los principios del materialismo dialéctico e histórico proclamados antes por Marx, y cuya única genuina interpretación pretenden poseer los teorizantes del bolchevismo. Esta doctrina enseña que no existe más que una sola realidad, la materia con sus fuerzas ciegas, la cual por evolución llega a ser planta, animal, hombre. La misma sociedad humana no es más que una apariencia y una forma de la materia que evoluciona del modo dicho, y que por ineluctable necesidad tiende, en un perpetuo conflicto de fuerzas, hacía la síntesis final: una sociedad sin clases. Es evidente que en semejante doctrina no hay lugar para la idea de Dios, no existe diferencia entre espíritu y materia, ni entre cuerpo y alma; ni sobrevive el alma a la muerte, ni por consiguiente puede haber esperanza alguna en una vida futura. Insistiendo en el aspecto dialéctico de su "materialismo", los comunistas sostienen que los hombres pueden acelerar el conflicto que ha de conducir al mundo hacia la síntesis final. De ahí sus esfuerzos por hacer más agudos los antagonismos que surgen entre las diversas clases de la sociedad; la lucha de clases, con sus odios y destrucciones, toma el aspecto de una cruzada por el progreso de la humanidad. En cambio, todas las fuerzas, sean las que fueren, que resistan a esas violencias sistemáticas, deben ser aniquiladas como enemigos del género humano.

A QUE QUEDAN REDUCIDOS EL HOMBRE Y LA FAMILIA

13. — "El comunismo además despoja al hombre de su libertad, principio espiritual de su conducta moral, quita toda dignidad a la persona humana y todo freno moral contra el asalto de los estímulos ciegos. No reconoce al individuo, frente a la colectividad, ningún derecho natural de la persona humana, por ser ésta en la teoría comunista, simple rueda del engranaje del sistema. En las relaciones de los hombres entre sí sostiene el principio de la absoluta igualdad, rechazando toda jerarquía y autoridad establecida por Dios, incluso la de los padres; todo eso que los hombres llaman autoridad y subordinación se deriva de la colectividad como de su primera y única fuente. Ni concede a los individuos derecho alguno de propiedad sobre los bienes naturales y sobre los medios de producción, porque, siendo ellos fuente de otros bienes, su posesión conduciría al predominio de un hombre sobre los demás. Por esto precisamente, por ser fuente originaria de toda esclavitud económica, deberá ser destruído radicalmente este género de propiedad privada.

14. — Naturalmente esta doctrina, al negar a la vida humana todo carácter sagrado y espiritual, hace del matrimonio y de la familia una institución puramente artificial y civil, o sea fruto de un determinado sistema económico; niega la existencia de un vínculo matrimonial de naturaleza jurídico-moral que esté por encima del arbitrio de los individuos y de la colectividad, y consiguientemente niega también su indisolubilidad. En particular, no existe para el comunismo nada que ligue a la mujer con la familia y la casa. Al proclamar el principio de la emancipación de la mujer, la separa de la vida doméstica y del cuidado de los hijos para arrastrarla a la vida pública y a la producción colectiva en la misma medida que al hombre, dejando a la colectividad el cuidado del hogar y de la prole. Niega, finalmente, a los padres el derecho a la educación, porque éste es considerado como un derecho exclusivo de la comunidad, y sólo en su nombre y por mandato suyo lo pueden ejercer los padres".

Continuará

„SUKILIMAS PABALTIJO VALSTYBĖSE?"

RYGOS SIŲSTUVAI TYLĖJĘ 48 VALANDAS?

ELTA, 1956. VII. 3. Po prancūzų „Paris - Press-l'Intransigeant", „Figaro" ir vokiečių radijų pranešimų, apie kuriuos jau buvo painformuota spec. Eltos pranešime, dabar ir vokiečių dienr. „Bayrische Rundschau" paskelbė iš suomių sostinės Helsinkio gautą pranešimą, duodantį smulkesnių duomenų apie neramumus Pabaltijo kraštuose. Jie paremti atbėgusio į Suomiją Jorge Coseich ir kitų pasakojimais. Pranešime sakoma: **Suomijoj kursuoja sensacingos žinios apie Lietuvoje, Latvijoje ir Estijoje greitai augantį laisvės judėjimą. Kiek tas pasipriešinimas** Maskvos okupantams turės politinės įtakos, šiuo momentu dar nesą galima tiksliai pasakyti, rašo dienraštis, bet Maskvos Tassas net keturis kartus šias žinias dementavęs. Suomių sostinėje iš šio fakto kaip tik ir daroma išvada, jog tatai iki tam tikro laipsnio turi būti tiesa, būtent — **kad Pabaltijo valstybėse vyksta pavojingas okupantams politinis rūgimas.**

Suomiją pasiekė pirmieji pabėgėliai iš Ventspilio, Rygos ir Jekabpilio — ir jie visi pasakoja apie nuolatos didėjantį Maskvai pasipriešinimą. Taip pat patvirtinta žinia, kad **Rygos siųstuvas 48 valandas neveikė.** Helsinky vienas latvis dėl to pareiškęs, kad tuo metu stotį buvo užėmę laisvės kovotojai.

Stalinas, kaip toliau skelbiama pranešime, užgrobęs Pabaltijo valstybes, paleido iš kalėjimų ne tik politinius kalinius, bet sąmoningai ir kriminalinius. Šių nemaža prasiskverbė į marionetinę bolševikų vyriausybę Latvijoje. Kriminalinis elementas taip pat smarkiai pasižymėjo Lietuvoje ir Estijoje, su ten sudarytomis panašiomis „vyriausybėmis" brutaliai užgniauždamas kiekvieną Pabaltijo tautų laisvės pasireiškimą. Kai Malenkovas perėmė Sovietuose valdžią, drąsūs vyrai Šiauliuose, Rygoje, Tartu ir Taline kelis kartus reikalavo pašalinti iš valdžios vietų kriminalinį elementą. Tačiau Malenkovas iš tų drąsuolių 430 suėmė kaip „riaušininkus", tik vėliau Bulganinas juos vėl paleido. Dabar jie **atsišaukimais kviečia gyventojus sudaryti laisvės sąjūdį ir parodyti Maskvai ryžtingą valią, kad Pabaltijo valstybės nori būti laisvos ir tvarkytis savarankiškai.** Latvių sąjūdžio vadais dienraštis mini Arne Molsezavą ir Kurto Tukums.

Kaip dabartinė Sovietų valdžia bijo kiekvieno laisvės pasireiškimo ir yra — bent šluo metu — pasiryžusi jėga Pabaltijo kraštus išlaikyti aneksuotus į Sov. Sąjungą, rodo kad ir tas faktas, jog buvo duotas pavojaus ženklas 11 šarvuočių brigadai ir ji buvo pasiųsta į laisvės sąjūdžio centrą Latvių Šveicarijoj (žinantieji teigia, jog Siguldos apylinkėse slapstytis labai patogu. Ten kai kur nepravažiuos joks tankas).

Į Suomiją atbėgęs latvis Jorge Coseich teigia, kad Valmieroj ir Vendenėj sutemus buvo uždrausta gyventojams išeiti iš namų. Gatvėmis patruliuoti buvo pasiųsti ginkluoti sargybiniai.

Dienraščio teigimu, **Lietuvoj pasipriešinimo sąjūdžio centras esąs Telšių mieste, Žemaičiuose.** Miestas buvo laikinai šarvuočių brigados atkirstas ir kelis kartus „iššukuotas". Tačiau, nepaisant to, svarbiausiems laisvės kovotojams pavykę pasprukti į Latviją ir Estiją.

Helsinky gyvai diskutuojamas klausimas, kiek Maskva, besirūpindama „taikiu sambūviu" su Vakarais, sutiksianti suteikti Pabaltijo kraštams savarankiškumo. „Kadangi rezistencine kova padaryta pradžia naujiems politiniams impulsams, lietuvių, latvių ir estų ryžto gyventi laisvai nebus įmanoma šį kartą taip lengvai nutildyti", baigia savo pranešimą iš Helsinkio dienraštis", jį pavadinęs „Sukilimas Pabaltijo valstybėse?".

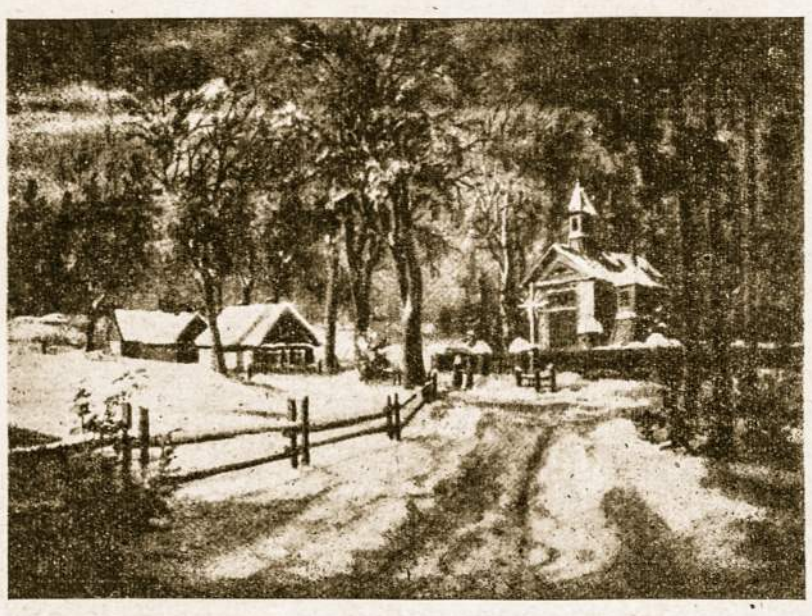

Lietuvos bažnytkaimis netoli Telšių. Dailininko č. Janušo paveikslas.

*** Bolševikinių Lietuvos prof. sąjungų tarybos pirmininku** išrinktas B. Baranauskas, o sekretorium — J. Narkevičiūtė. Per penktąją prof. sąjungų konferenciją Vilniuje buvo taip pat iškelta visa eilė negerovių. Nusiskųsta, kad „kasmet žlugdomi statybos planai". Ministerijos ir žinybos per paskutiniuosius dvejus metus neišnaudojo daugiau kaip 15 mil. rublių gyv. namų statybai gautų kreditų. Respublikos aukštąsias mokyklas baigiantieji specialistai dažnai neturi gilių ekonominių žinių ir praktiniame darbe susiduria su dideliais sunkumais. Daugelis respublikos baldų pramonės įmonių „dirba neritmingai", jose yra žemas darbo našumas. Geležinkeliais vežamos kolchozams mineralinės trąšos iškraunamos stotyse ir taip paliekamos gulėti net po keletą metų. Statybai skirtos medžiagos — plytos ir čerpės — dažnai esti menkos kokybės. Net ir pats prekybos ministeris Mikutis kaltino save ir pripažino, kad „darbo žmonių poreikių tenkinimas atsilieka nuo paklausos". Ministerija iki šiol neišsprendė „prekybos įmonių teisingo išdėstymo klausimo". Todėl eilė maitinimo įmonių dirba blogai, parduotuvėse neretai pirkėjai nepakankamai kultūringai aptarnaujami; patys bolševikų veikėjai iškėlė ir daugiau visokių okup. Lietuvoje trūkumų.

*** Veiksniai užsienyje A. Sniečkui ir kitiems Kremliaus agentams neduoda ramybės:** jie atskleidžia tiesą apie pavergtąjį kraštą, prispaustą okupanto. Todėl kiekviena svarbesne proga Sniečkus vis nusiskundžia, kad, girdi, tie „šmeižia tarybinius žmones". Ir „Komunisto" Nr. 3/1956 Sniečkus sielojasi, kad, girdi, „reakciniai sluoksniai užsienyje, apimti bejėgio apmaudo, visaip mėgina apšmeižti tarybinę santvarką". Ir „šmeižia" dėl tos „karštos meilės didžiajai tėvynei"... Taip skelbia Sniečkus — ir greičiausiai pats tuo netiki. Sakysime, teleidžia okup. Lietuvoje laisvus rinkimus — ir per naktį įsitikins, kaip iš visų tų viešai deklaruojamų pareiškimų bei „ištikimybės didžiajai tėvynei" nieko nebeliks: viskas subliuks, kaip didelis muilo burbulas...

/ Ir patys bolševikai ne per daug tiki, kad, „įgyvendinus naują partijos ir vyriausybės nutarimą, nacionalinės respublikos turės bendrųjų ūkio planų nustatytose ribose pačios spręsti konkrečius vienų ar kitų savo ekonomikos šakų vystymo klausimus". Skelbiama, kad „tai dar labiau sustiprins kiekvienos respublikos suverenumą, bendradarbiavimą tarp respublikų, padės kuo plačiausiai remti kūrybinei iniciatyvai panaudoti vietinius resursus." Bet faktiškai, kaip ir anksčiau, viską vis tiek diriguos Maskva, tik pagal „vietinę iniciatyvą" turės būti įykdyti visi Maskvos skirtieji uždaviniai ir nustatytosios pyliavos.

*** Pakeliui į Maskvą Vilniuje 1956 VI 15 buvo sustojusi Amerikos gyv. namų statybos delegacija,** iš viso 13 žmonių. Juos aerodrome pasitiko „LTSR Ministerių Tarybos Valstybinio statybos ir architektūros reikalų komiteto pirmininkas" S. Vabalevičius, „miestų ir kaimų statybos ministeris" K. Ufimcevas, „Lietuvos kultūrinių ryšių su užsieniu draugijos valdybos pirm. P. Rotomskis ir kt. Sveikinimo kalbas pasakė S. Vabalavičius ir Maskvos gyv. namų statybos valdybos virš. V. N. Galickis.

*** 1956. VI. 14 Suomijoj baigė savo posėdžius „tarptautinis žurnalistų susirinkimas".** Jame dalyvavo tik komunistai žurnalistai arba jų simpatikai. „Tarybinių žurnalistų delegacija" susitikimo dalyviams surengė priėmimą.

*** Vilniaus radijas** 1956. VI. 27 pasigyrė, kad ir **lietuvių jaunimo didelis būrys"** išvyko į statybas ir plėšinines žemes". Iš visos Sov. Sąjungos tokių „savanorių" pasisiūlę jau per 270.000. Iš Lietuvos į Kazachstaną "derliaus suimti" numatoma pasiųsti apie 1.500. Tik iš vienų Šiaulių į statybas išvykę 37.

*** „Tiesos" žiniomis,** Kauno Medicinos instituto chirurgijos katedros dėstytojas Jonas Jocius birželio pradžioje **„pirmasis Pabaltijy pradėjo taikyti naują ligonių apmarinimo metodą, vadinamą hipotermija".** Tai laipsniškas ligonio šaldymas specialioje ledų vonioje. Tuo būdu kūno temperatūra sumažinama iki 26 laipsnių. Skelbiama, kad po tokio apmarinimo pacientas nenustoja jėgų ir po operacijos žymiai geriau jaučiasi. Chirurgas su savo asistentais Žygeliu ir Mikalausku pradės taikyti hipotermiją plačiau, o ligoninėje numatyta atidaryti **„pirmasis Pabaltijy krūtinės ląstos operacijų skyrius".**

*** Okup. Lietuvoje paruošta pastatyti „nauja lietuvių nacionalinė opera „Pilėnai".** Kompozitorius V. Kliova, libretas — J. Mackonio, pastatymui vadovauja režis. J. Gustaitis, dekoracijos — J. Jankaus.

*** Kauno muzikinio teatro dramos trupė** parengė G. Nikolajevos ir S. Rodzinskio pjesę „Pirmasis pavasaris" (dekoracijos dail. J. Jurkevičiaus, pastatymas Maskvos režis. J. Orinelsko). Jaunojo žiūrovo teatras pastatė V. Diubua pjesę „Haiti". Režisavo V. Jasinskas, dekoracijos — M. Labucko, pagrindinius vaidmenis atliko P. Kubertavičius, Kurmytė, Ivanauskas.

*** Į birželio 18 d. Maskvoje prasidėjusį „jaunųjų dainininkų visasąjunginį konkursą"** iš Vilniaus buvo pasiųsti su geriausiais balsais artistė E. Čudakova, solistai E. Saulevičiūtė, L. Muraška, Kauno muzikos mokyklos mokinys F. Žukas, konservatorijos studentas V. Noreika. Jiems, kaip turintiems gerą balsinę medžiagą, numatoma graži ateitis.

(Elta)

Rusų Komunizmas siekia užgrobti pasaulį

Washington, D. C. — (LAIC) — Clarence Cannon, Kongresmanas iš Missouri, gegužės 10 d. Atstovų Rūmuose pasakė kalbą, kurioje išdėstė Sovietų siekimus ir taktiką užvaldyti pasaulį.

Kongresmanas C. Cannon nurodė, kaip JAV taikingai sugyvena su savo kaimynais, Pietų Amerikos valstybėmis, Filipinais ir kitais pasaulio kraštais ir nurodė, kad Amerikos žmonių ir vyriausybės tikslas taika ir sugyvenimas. Kartu jis nurodė, kad „Mes (amerikiečiai) visais būdais per paskutiniuosius 10 metų stengėmės pasiekti teisingą ir garbingą susitarimą su Rusija. Mes nusižeminome eilėje konferencijų ir vis be naudos".

Kalbėdamas apie amerikiečių gerus santykius su visais taiką ir laisvę gerbiančiais žmonėmis, kongresmanas C. Cannon pareiškė: „Mes demonstravome tokį pat draugingumą Rusijai ir Rusijos žmonėms. Mes ją išgelbėjome jos kare su Vokietija. Be Amerikos laivų, Amerikos orlaivių, Amerikos ginklų ir Amerikos maisto ji greičiausia nebūtų išsilaikiusi. Bet tuoj, kaip tik pavojus praėjo ir taika buvo patikrinta Sovietų valdžia užimdama šalia jos esančius kraštus, paskelbė savo politiką, kuria plečiamas Rusijos komunizmas ir Rusijos tvarka visame pasaulyje. Vykdymui tos politikos ji nuleido Geležinę uždangą ir pradėjo ruoštis jėga pavergti visą žemės rutulį. Ir nuo 1945 metų iki šios dienos Rusijos įmonės ir laboratorijos, gaminančios karui medžiagą, dirba trimis pakaitomis 24 valandas per karą, kad įkaršintomis pastangomis pasiruošti užvaldyti mus, kaip jie užėmė Lenkiją, Estiją, Čekoslovakiją, Latviją, Bulgariją, Lietuvą, Vengriją, Rumuniją, Albaniją ir prie jų prieinančias teritorijas. Vienas po kito jų (pavergtųjų) gyventojai buvo išrinkti žudymui, o jų turtas išvežtas į Rusiją ir jie visi šiandien yra po Rusijos tironų padu".

Toliau Kongresmanas Cannon nurodo, kad žinant, jog Sovietai taip dažnai pareikšdami neapykantą mums, mūsų valdžios formai, mūsų religijai ir mūsų papročiams, kaip mes galime tikėti, kad kada jie bus pilnai pasirengę ne kitaip pasielgs ir su amerikiečiais.

KAS TAI PADARĖ

Cincinnati (LAIC) — Visuose raportuose pralindusiuose iš Maskvos, kuriais Chruščiovas nužemino Staliną, viena kas turi būti pastebėta, ir tai trūksta. Tai buvo Josef Žiaurusis, kuris nukėlė Sovietų imperijos sienas į Pabaltijo kraštus, Lenkiją ir kitas pavergtas Europos autas ir skersai Aziją į Kiniją, Korėją ir Indo Kiniją. Tai buvo Stalinas, kuris ir po II pasaulinio karo laikė Raudonąsias karines jėgas paruoštas puolimui, Stalinas, kuris gręsė laisvoms tautoms užvaldymu karišku, politiniu, ekonominiu ir konspiracijos būdais. Sako laikraštis „Enquirer" Cincinnati, Ohio valstijoj.

LIETUVIAI visame Pasaulyje

AUSTRALIJA

* **Australijos LB krašto tarybos suvažiavimas** numatytas sušaukti š. m. gruodžio 28 — 30 d. d. Kadangi ligi šiol dar nėra baigti lietuvių namai, tai suvažiavimas šaukiamas Sydney mieste.

JUNGT. AMER. VALST.

* **Pasaulio Lietuvių Seimas** nutartas šaukti 1957 m. rugpjūčio 31 d. ir rugsėjo 1 — 2 d. d. New Yorke, kuris rastas tinkamesnis už Paryžių ar kitas vietas. Komitetas Seimui rengti prezidiumas sudarytas iš šių asmenų: pirmininkas prel. J. Balkūnas, vicepirmininkai J. Šlepetys ir A. Ošlapas, sekretorius V. Vaitiekūnas, iždininkas Trečiokas, nariai Dr. B. Nemickas, J. Pakalka ir J. Makauskis. Tuo tarpu numatytos 5 komisijos. Pagrindiniai PLB uždaviniai yra šie: 1. išrinkti vyriausiąją valdybą. 2. aptarti pasauliniu mastu kultūrinius reikalaus. 3 apsvarstyti būdus ir priemones lietuvybei išlaikyti.

* **Detroite vyko SLA 70 m. sukakčiai atžymėti seimas,** per kurį buvo išryškinta plati šios pajėgios Amerikos lietuvių organizacijos veikla ir atliktieji darbai. Pažymėtina, kad **seimą gyvu žodžiu pasveikino pats Michigano valstybės gubernatorius, atžymėdamas lietuvių indėlį į visos Amerikos gyvenimą.** Gubernatorius pabrėžė: Poznanės įvykiai rodo, jog laisvės negalima užgniaužti. Savo linkėjimus baigė lietuviškai ištartu sakiniu: „kas bus, kas nebus — bet Lietuva nepražus".

* **Dainų Šventės ir Kultūros Kongreso** proga Čikagoje buvo susirinkusi posėdžiui Mažosios Lietuvos Bičiulių Draugija ir kariai Ramovėnai.

* **JAV-se su Lietuvių Jaunimo peticija gauti 36.000 parašų** buvo įrišti į 6 knygas, o vėliau papildomai buvo gauta dar per 2.000 parašų. *Tuo būdu JAV prezidentui buvo* **įteikta lietuvių jaunimo peticija su beveik 40.000 parašų.** Peticijos nuorašai ėjo iš rankų į rankas visose JAV vyriausybės departamentuose (ministerijoje) ir abiejose kongreso rūmuose. Ta proga iš lietuvių bičiulių amerikiečių buvo išgirsta daug gražių žodžių lietuvių adresu — dėl lietuvių žygių, o ypač Alto darbų, atliktų besirūpinant Lietuvos laisvinimu ir Lietuvos bylos reikalu per 16 metų.

* **Balfo pirmininkas kan. Dr. J. B. Končius** ir Balfo įstaiga Europoje paskelbė į mūsų tautiečius atsišaukimą, kad kiek galint daugiau jų vyktų į Kanadą. Ten lietuviai turi sukūrę puikias kolonijas Montrealy, Toronte, Hamiltone, Niagara Falls ir kitur. Atsišaukime pažymima, kad Kanada savo klimatu ir gerove po Amerikos lietuviams įsikurti yra pats geriausias kraštas. Todėl norintieji vykti į Kanadą paskatinti, kad neatidėliodami registruotųsi Balfo emigracijos įstaigose Europoje ir Muenchene. Ta pačia proga paskelbtos naujos sąlygos pabėgėliams į Kanadą emigruoti. Jose atžymėta, kaip reikalinga sudaryti garantijas, kaip gali būti suvedamos išskirtos šeimos, kaip jos gali gauti kelionės pagalbą, kaip gali vykti emigrantai be garantijų ir kt. Dabar jau mažiau reikšmės skiriama specialaus profesinio pasiruošimo kvalifikacijoms. Kam buvo anksčiau atsakyta viza į Kanadą dėl bausmės už palyginti mažą nusižengimą, dabar bylos gali būti peržiūrėtos, bet tik tų, kurių Kanadoj yra artimi giminės.

***JAV LB naujoji vadovybė** rodo daug gražios iniciatyvos ypač organizaciniame darbe, lietuvybės išlaikymo srity ir kultūrinės veiklos bei kultūrinės informacijos baruose. Valdyba kultūrinės informacijos darbams organizuoti turi narį Stempužį, kuris **paruošė planą kultūrinei informacijai tvarkyti.** Tam tikslui numatoma sudaryti kultūrinės informacijos biuras. Biurui vadovauja LB valdybos narys kultūrinei informacijai su 6 valdybos kviestų bendradarbių branduoliu. Biuras rūpinsis, kad JAV pasirodančiuose anglų k. leidiniuose informacijos apie Lietuvą būtų teisingos arba atitinkamai pataisytos; kad žemėlapiuose būtų teisingai minima Lietuvos teritorija, duodami tikslūs vietovardžiai ir skelbiami tikslūs statistiniai duomenys. Rūpinsis lietuvius tinkamai atstovauti tarptaut. mokslo, meno, tautodailės, spaudos parodose, festivaliuose, kongresuose ir kituose tautybių pasirodymuose. Paruoš ciklą paskaitų konspektų anglų kalba naudotis pranešimams įvairiuose amerikiečių klubuose, mokyklose ir organizacijose, leis informacinės medžiagos apie kultūrinį Lietuvos gyvenimą, paruoš magnetofono juostų ir plokštelių viešosioms bibliotekoms, universitetams, mokykloms bei muzikos draugijoms etc. Clevelando apylinkė jau yra išleidusi Čiurlionio pianinių kūrinių plokštelę. Organizuos ir skatins mūsų meno pajėgas dažniau pasirodyti amerikiečių radijo ir televizijos programose, stengsis pagaminti trumpą iliustracinį filmą apie Lietuvą bei lietuvių gyvenimą JAV.

* Japonų karo belaisvių Sov. Sąjungoje vis tebėra laikoma dar apie 11.000. Sovietai jų nepaleidžia, norėdami tuo būdu išsiderėti iš japonų sau didesnių nuolaidų kitais klausimais.

* Laisvųjų lenkų duomenimis, lenkų buvo deportuota į Sov. Sąjungą apie 900.00. Dalį jų repatrijavus atgal į Lenkiją ar išleidus į laisvuosius Vakarus, apskaičiuojama, kad dabar dar tebelaikomų įvairiose Sov. Sąjungos vietovėse lenkų bus apie pusę milijono.

* **JAV-se didžiai reikšmingas įvykis — tai didžiulės dainų šventės Čikagoje suruošimas ir pirmasis JAV bei Kanados lietuvių kultūrininkų kongresas.** Dainų šventė ir kongresu susidomėjimas buvo jaučiamas didelis ne tik tarp lietuvių, bet ir tarp amerikiečių. Pakvietimai į dainų šventę buvo išsiųsti JAV prezid. Eisenhoweriui, gubernatoriui,, visai eilei kongreso ir senato narių ir daugeliui Amerikos muzikos kritikų. Lietuviškąja daina bei kultūrinėmis vertybėmis pasistengta juo plačiau sudominti ir amerikiečių visuomenė. Šventės suruošime gražiai bendradarbiavo tiek naujieji *lietuviai ateiviai, tiek ir senieji lietuviai.* Šventės repertuaran buvo parinktos nenudėvėtos dainos. Į šventę ir kongresą geležinkeliais, lėktuvais, autobusais ir automobiliais suvažiavo palyginti žymus žmonių skaičius.

VOKIETIJA

* **Vasario 16 d. gimnazijos tautinių šokėjų grupė** dalyvavo Rytprūsių vokiečių pabėgėlių suvažiavime Goettingene, kur labai gražiai užsirekomendavo. Apie jų gražų pasirodymą šiltai atsiliepė taip pat vokiečių spauda.

* **Per Aukštąjį Komisarą** gautas pranešimas, kad ir kai kurios Anglijoj draugijos bei visuomenė nori padėti Vokietijoje ir Austrijoje esantiems pabėgėliams išmokti amato, savarankiškai pradedantiems dirbti — įsigyti įrankius, pabėgėlių jaunimo grupėms etc.

* **Sargybų ir darbo bei techniniai daliniai prie JAV armijos Vokietijoje.** 1956 m. gegužės 28 d. pasirašytas ir paskelbtas naujas atlyginimo tarifas, veikiąs nuo gegužės 1 d. Atlyginimai pagal naują tarifą žymiai pakelti, ypač žemesnėms grupėms. Pradinis atlyginimas mėnesiui yra 300 DM brutto, kurį gauna įstojantieji. Vėliau pagal ištarnautą laiką atlyginimas keliamas. Specialistai (šoferiai, mechanikai, krano operatoriai, kalviai, staliai, dažytojai, virėjai ir t.t.), esant laisvų vietų, tuoj pervedami į aukštesnę atlyginimo grupę ir gali gauti iki 370 DM. (Smulkesnių žinių galima rasti „Tarifvereinbarung fuer die Deutsche Dienstgruppen in Gebiet der Bundesrepublik Deutschland, herausgegeben vom Haptvorstand der Deutschen Angestellten - Gewerkschaft"). Be to, nemokamai duodamas visas aprūpinimas: patalpos gyventi, maistas, rūbai, avalynė, baltiniai ir kiti reikmenys.

Lietuvių daliniuose yra laisvų vietų, ypač techniniuose daliniuose, kur reikalingi įvairūs specialistai, taip pat paprasti darbininkai, kurie turi progą išmokti ten amato. Lietuviški daliniai yra Kaiserlauterno rajone ir Schwetzingene prie Heidelbergo. Priimami vyrai nuo 18 iki 50 metų amžiaus (taip pat vedusieji), gyvenantieji Vokietijoje ir turintieji galiojančius asmens dokumentus. Išimtinais atvejais priimami ir per 50 metų. Norintieji įstoti į dalinius Kaiserlauterno rajone rašo šiuo adresu: **Baltic Liaison Officer, Kaiserlautern 5, Postfach 657.** Norintieji įstoti į Schwezingeno kuopą rašo šiuo adresu: Commanding Officer 8591 LS Company, Schwetzingen, Tompkins Barracks. Norintiems įstoti tuojau paštu siunčiamos reikalingos anketos, pageidaujant, taip pat suteikiamos papildomos informacijos. Priėmimo formalumų sutvarkymas trunka nuo 2 iki 4 savaičių. Norintieji įstoti prašomi suteikti apie save šias žinias: pavardė, vardas (taip, kaip asmens dokumentuose rašoma, tiksliai, raidė raidėn), gimimo data, gimimo vieta, tautybė, pilietybė, asmens dokumento tikslus pavadinimas, numeris, galiojimo data, tikslus gyvenamos vietos adresas, tarnyba Lbr. Svc. daliniuose, jeigu yra tarnavęs.

* **Ir Balfo pirmininkas kan. Dr. J. B. Končius** gavo iš Vokiečių Pabėgėlių ministerijos patikinimą, kad jokiu atveju Sovietų pareigūnams nėra leidžiama asmeniškai lankytis pabėgėlių stovyklose arba kituose būstuose ir vesti pasitarimus, raginant, kad „grįžtų namo". Tik tuo atveju, kai kas nors **pats** iš pabėgėlių pareiškia norą susisiekti su sovietine įstaiga, tas jo noras patenkinamas, savaime suprantama, draugo dalyvaujant Vokiečių atitinkamoms ministerijoms ir Jungt. Tautų Komisaro Pabėgėlių Reikalams atstovams.

* **Po sunkios ligos mirė** ir buvo liepos 4d. palaidota Muenchene, greta kitų lietuvių, **Kazimiera Brazdžionienė - Vilkaitė.**

VLIKO SESIJA NEW YORKE 1956. VI. 22 – 24 D. D.

PAKEISTI VLIKO IR TAUTOS FONDO STATUTAI

(E). Kaip buvo skelbta, Vliko sesija New Yorke prasidėjo birželio 22 dieną. Po tris dienas trukusių penkių posėdžių buvo baigta birželio 24 dieną vakare. Vliko sesijos darbotvarkė ir pranešėjai buvo paskelbti anksčiau.

Asmeniškai ir raštais sesiją sveikino organizacijos ir asmenys, tarp jų: L. Šimutis — Alto vardu, prel. J. Balkūnas — Balfo vardu, J. Šlepetys — ALB Tarybos vardu, prel. M. Krupavičius, Dr. P. V. Raulinaitis, Antrojo Liet. Seimo vicepirmininkas ir trijų Lietuvos seimų narys, ir kiti. Min. P. Žadeikis, gen. konsulas J. Budrys ir konsulas P. Daužvardis atsiuntė laiškus, dėkodami už pakvietimus dalyvauti sesijoje.

Sesija praėjo darbinga nuotaika ir palietė: tarptautinius ir Lietuvos laisvinimo politikos klausimus; Lietuvos laisvinimo akcijos suaktyvinimo; informacijos ir politinės - mokslinės literatūros Lietuvos problemoms išplėtimo; Vliko ir jo organų organizacijos didesnio priderinimo gyvenamajam momentui ir siekiamam tikslui; laisvinimo veiksnių suderinto bendradarbiavimo; politinių grupių ir lietuviškos visuomenės konsolidacijos ir gausesnio lėšų sutelkimo Lietuvos laisvinimui.

Pranešimuose ir referatuose iškeltos problemos buvo gyvai diskutuojamos, o nutarimai išreikšti priimtose rezoliucijose.

Vliko sesija pakeitė Vliko statutą. Daugiausia diskusijų sukėlė statuto 3 punktas, kuris nusako: „Nauja grupė į Vliką priimama arba esamoji išjungiama ne mažiau kaip ¾ viso Vliko narių balsų dauguma. Savo valia iš Vliko pasitraukusiai grupei grįžti į Vliką tereikia raštu pareiškimo Vliko pirmininkui". Šis punktas daugumu balsų priimtas, bet liaudininkų ir socialdemokratų atstovai pasitraukusių grupių į Vliką grąžinimo būdui nepritarė ir abiejų grupių vardu įteikė atskirus pareiškimus.

Dr. Antanas Trimakas, Lietuvos Laisvės Komiteto sekretorius ir kitų laisvinimo veiksnių narys, veikėjas ir profesorius, kuris su Centro Europos Krikščionių Demokratų Sąjungos delegacija lankė Pietų ir Centro Amerikas.

Pagal naująjį statutą Vliko posėdžiai yra vieši, o prireikus, Vliko sesija kiekvieną kartą nutaria paprasta balsų dauguma neviešą posėdį vienam ar kitam klausimui svarstyti.

Naujasis statutas kiek išplečia Vlika Praplėsto Prezidiumo kompetenciją. Jam pavedama tarp Vliko sesijų svarstyti: skubius politinius klausimus, specialius Vliko pavedimus, taip pat sąmatas ir etatus. Tačiau artimiausia Vliko sesija privalo Praplėsto Prezidiumo nutarimus tvirtinti.

Už pakeistą Vliko statutą balsavo 20 (iš 24), likusiems susilaikius.

Vliko statutą pakeitus, **tuoj buvo pasiūlyta priimti į Vliką Vilniaus Krašto Lietuvių Sąjungą,** kurios prašymas buvo įteiktas jau 1954 metais. 18 balsų pasisakė už Vilniaus Krašto Lietuvių Sąjungos į Vliką priėmimą. Kartu pareikšti jos atžvilgiu kai kurie pageidavimai. Tuo būdu Vlikas šioje sesijoje padidėjo viena grupe, ir jo atstovų skaičius nuo 24 pakyla į 27.

Vliko sesija kiek pakeitė Tautos Fondo Valdybos statutą ir nutarė steigti Tautos Fondo Tarybą. Tai organas, kuris rūpinsis padėti Tautos Fondui telkti lėšas.

Vliko sesija birželio 24 dieną turėjo uždarą posėdį — Vliko organų sąmatoms svarstyti. Sąmatos priimtos. Nutarta sudaryti nuolatinę Finansų Komisiją, kuri turi rūpintis tinkamu sąmatų paruošimu ir dirbs kontakte su Vliko Kontrolės Komisija. Į Finansų Komisiją išrinkti: J. Audėnas, J. Pakalka ir P. Vainauskas.

REZOLIUCIJOS:

I. Vyriauslas Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas, išklausęs pirmininko J. Matulionio ir Vykdomosios Tarybos pirmininkės A. Devenienės pranešimų, konstatuoja, kad, palyginti, trumpu laiku jie ir kiti Vliko Prezidiumo nariai yra atlikę daug svarbių darbų, ir reiškia jiems nuoširdžią padėką.

II. Vliko sesija, 1956 m. birželio 22 — 24 d. d. New Yorke išklausiusi pranešimų apie Vliko ir Vykdomosios Tarybos darbus informacijos srityje, taip pat apie pastangas informacijos darbus plėsti — radijo, Eltos biuletenių ir politinės literatūros leidimo srityse, — Vliko ir Vykdomosios Tarybos pastangoms pritaria ir paveda pagal galimybę sumanymus vykdyti.

III. Vyriausiasis Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas, išklausęs Lietuvos Vakarų, Lietuvos Rytų ir Lietuvos Ūkio Atstatymo Studijų Komisijų pranešimų, nutaria:

1. **Pritarti komisijų siūlymui steigti inkorporuotą, lietuviškų politinių veiksnių sudarytą mokslinę instituciją Lietuvos problemoms moksliškai tirti ir atitinkamiems mokslo darbams leisti;**
2. **Pavesti Vliko Prezidiumui įvykdyti komisijų siūlymus.**

IV. **Amerikos Lietuvių Tarybai:—** Vyriausiasis Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas savo sesijoje New Yorke 1956 m. birželio 22 — 24 d. d. reiškia Amerikos Lietuvių Tarybai nuoširdžią padėką už sveikinimus, atliktus Lietuvos laisvinimui žymius darbus, darnų bendradarbiavimą bei visokeriopą rėmimą.

Kaz. Čibiras-Verax, Lietuvos Pasiuntinybės Urugvajuje spaudos attache.

V. Jei tarp Vliko sesijų kai kurie Vliko organai arba jų nariai atsistatydintų ar dėl kurių nors kitų priežasčių nebegalėtų eiti savo pareigų, Vlikas paveda Praplėstam Prezidiumui jų vieton parinkti kitus asmenis ir pavesti jiems eiti pareigas iki artimiausios Vliko sesijos.

VI. **Pareiškusiai atsistatydinimą Tautos Fondo Valdybai** Vlikas reiškia nuoširdžią padėką už atliktus darbus ir prašo ją eiti pareigas, kol bus sudaryta nauja Fondo Valdyba. Ją sudaryti pavedama Praplėstam Vliko Prezidiumui. Praplėstam Vliko Prezidiumui pavedama taip pat sudaryti ir Tautos Fondo Tarybą.

VII. **Išklausęs Lietuvos delegacijos Pavergtose Europos Tautose Pirmininko pranešimo apie PET veiklą** ir apie šių dienų tarptautinę padėtį Lietuvos laisvinimo požiūriu, Vyr. Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas.

1. **laiko** Pavergtų Europos Tautų Organizaciją, jose simbolizuojamą visų Sovietų pavergtųjų Centro ir Rytų Europos valstybių solidarumą ir iki šiol atliktus darbus bei padarytus žygius, teigiamu reiškiniu ir lietuvių tautos kovoje už savo valstybės nepriklaueomybės ir laisvės atstatymą;

2. **randa,** kad naujoji kolektyvinės Kremliaus diktatūros politika, išplaukianti iš XX-jo komunistų partijos kongreso Maskvoje, yra ne jos tikslų ir siekimų, o tik politinės strategijos, siekiančios apgauti laisvąjį pasaulį, pateikimas, nes iki šiol nėra jokių ženklų, kad Maskva būtų pasiryžusi pasmerkti Stalino tarptautinius nusikaltimus, kurių vienas didžiausių yra Sovietų Sąjungos agresija prieš Lietuvą ir kitas Baltijos valstybes, ir išsižadėti Stalino nusikalstamų imperialistinių ir kolonialinių užkariavimų Centro ir Rytų Europoje;

3. **tiki,** kad šimto milijonų pavergtų europiečių nepalaužiama valia atsikovoti laisvę, o taip pat laisvojo pasaulio, didžiosios JAV demokratijos vadovaujamo, kieta ir suderinta laisvinimo politika įgyvendins teisingą ir pastovią taiką laisvoje ir apjungtoje Europoje, kurioje ir nepriklausoma, demokratiškai tvarkoma, visas jos žemės sujungusi Lietuva turės jai priklausančią vietą ir bus pažangos ir taikos veiksnys;

4. **ragina** visus Lietuvos laisvinimo veiksnius ir visus lietuvius, kur jie bebūtų, stropiai budėti Lietuvos teisių ir interesų sargyboje ir vieninga ar suderinta veikla atremti Lietuvos okupanto, sutrypusio Lietuvos nepriklausomybę ir laisvę, kėslus.

VIII. Vyriausiasis Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas, savo sesijoje New Yorke 1956 m. birželio 22 — 24 d.d. išklausęs Vliko ir Vykdomosios Tarybos pirmininkų pranešimų apie jų pasitarimus Romoje su min. St. Lozoraičiu ir Vliko narių pasisakymų tuo klausimu —

Konstatuoja, kad min. St. Lozoraičio pateikti 8 punktai nesudaro bazės pasitarimams bendradarbiavimui pasiekti —

Laiko, kad Vliko ir užsieny likusių Lietuvos diplomatinių misijų dėl bendradarbiavimo susipratimas, pabojantis vieni kitų kompetencijas ir pagrįstas tarpusavine pagarba, yra reikalingas Lietuvos laisvinimui.

Tariantis su užsienyje likusių Lietuvos diplomatų atstovu ar atstovais, turėti galvoje 1952 m. birželio 7 d. dešimties Vliką sudarančių grupių vieningai priimtą nusistatymą, kuris jungiamas prie šios rezoliucijos.

1. Vlikas yra Lietuvos valstybės nepaprastos padėties padarinys, savo prigimties ir savo funkcijų atžvilgiu suprantamas taip, kaip jį atstovaujančios grupės suprato 1944 m. vasario 16 d. Vliko deklaracijoje ir vėlesniuose savo susitarimuose, lygiai ir Vliko susitarime su krašto rezistencijos atstovais.

2. Likusi užsienyje Lietuvos diplomatija yra nepaprastoje padėtyje. Jos padarinys — likusios užsienyje Lietuvos Diplomatijos Šefas. Nors likusios užsienyje Lietuvos Diplomatijos Šefas St. Lozoraitis ir Vlike atstovaujamos grupės dėl žinomos buv. Lietuvos Užsienio Reikalų Ministerio Urbšio 1940 m. birželio mėn. telegramos teisinės reikšmės ir pobūdžio pasiliktų kas savo nusistatymo, — Vlikas sutinka, kad dabartinėje Lietuvos tarptautinėje padėtyje likusios užsienyje Lietuvos Diplomatijos Šefo kompetenciją diplomatinių misijų funkcijų apimties ribose sutaria likusieji užsienyje Lietuvos diplomatai.

3. Visi klausimai, kurie normalioje valstybės padėtyje yra kompetencijoje aukštesnių už diplomati-

(Nukelta į 6 psl.).

Moterų Skyrių redaguoja mok. Elzė Diminskienė, Necochea 604, Hurlingham, Buenos Aires

ŠATRIJOS RAGANĄ PRISIMINUS

Liepos mėnesį sukanka 26 metai nuo šviesios sielos rašytojos ir pedagogės Marijos Pečkauskaitės — Šatrijos Raganos mirties.

Pirmos rusų okupacijos laikais, ji tarytum žvaigždė nušvito niūrioje Lietuvos padangėje. Bajoraitė savo kilme, ji buvo ir tikra sielos aristokratė. Šatrijos Ragana turėjo pačias gražiausias moters ypatybes. Gabi, jautri ir kilni iš prigimties, savo dvasinius turtus papildė studijomis. Š. R. buvo Foersterio mokinė, kuris jos pedagoginėj veikloj turėjo didelės įtakos. Savo švelnumu ji pajėgė palenkti savo lenkiško nusistatymo gimines, kurie buvo nepatenkinti Marijos lietuviška kūryba. Jos siela visus žavėjo ir visi ją mylėjo. Gražiai charakterizuoja Š. Raganą gėlės, kurios nepr. Lietuvos laikais ant jos kapo augo. Tai buvo baltos lelijos ir raudoni bijūnai. Meilė ir skaistybė — jos gražiausi privalumai. Kas neskaitė „Viktutės"! Viktutės asmenyje Š. Ragana vaizduoja savo pirmosios meilės pergyvenimus. Ji mylėjo savo visa siela, kaip tik bepajėgia jauna ir skaisti mergina mylėti. Nesidrovėjo savo jausmų nuoširdžiai ir atvirai mylimam asmeniui pareikšti. Senojo dvaro šimtmetinėj liepoj buvo galima rasti jos ranka išpjautus inicialus ir širdį pervertą Amūro strėle. Ką šių liepų alėjoje pergyveno Š. Ragana? Čia ji žaidė nerūpestingoj jaunystėj, ilgėjosi, svajojo, ir kartu su mylimu žmogum, kuris ir jos patriotinius jausmus pažadino, kalbėjo apie laimingą Lietuvos ateitį.

Baltų rožių vainiklapiuose matė savo mylimos motinos rankas, o juose snaudžiančiuose rasos lašuose — jos ašaras.

Š. R. raštuose vaizduojama meilė yra tyra, o skausmas didingas. Juose nėra pagiežos, ir žemus dalykus mokėjo taip sukilninti, kad jie ne pasišlykštėjimo, bet laimės sukelia. Ji gimė svajotoja ir liko iki savo mirties. Būdama subrendusi pedagogė prisipažįsta, kad išgirdusi valso muziką viena, savo kambaryje, apsisuka šios žavingos muzikos taktan. Ji džiaugėsi sidabrinėmis Ventoje beplaukančiomis žuvelėmis, o seno gluosnio šaka, jai buvo tarytum salione pastatytas fotelis. Mylėjo gamtą, ją suprato ir joje laiminga buvo.

Praėjo 26 metai, kaip užgęso dangui ir žemei plakusi kilni širdis. Ar bežydi lelijos ant jos kapo? Ar neišnaikinta senojo dvaro liepų alėja? Sruvena vieniša Venta, nešdama gražius senų laikų prisiminimus ir gal nevieną kenčiančio žemaičio ašarą. Raudonoji saulė naikina viską kas kilnu, be abejo, ji naikina ir Š. Raganos atminimą dabartinio jaunimo širdyse, tačiau ji šviečia ir tebešvies, tarytum skaistus mūsų tautos deimantas.

E. D.

TĖVO PASKIRTIS IR JO PAREIGOS

IŠ PASKAITOS SKAITYTOS TĖVŲ DIENOS MINĖJIME Š. M. BIRŽELIO 9 D. LIETUVIŲ SALĖJE, AVELLANEDOJE.

Tąsa.

Tėvas turi rūpintis šeimos išlaikymu, bet negalima jam vienam sukrauti tuos visus rūpesčius ir reikalauti to, ko tėvas kartais ir negali ar nepajėgia duoti. Visi šeimos nariai turi rūpintis šeimos materialine padėtimi ir glaudžiai bendradarbiauti. Žmona ir vaikai statydami nuolatinius reikalavimus, priverčia tėvą be saiko dirbti ir be laiko nuvaro jį į kapus.

Vaikai yra naturaliai, kad ir labai mažos bendruomenės, atseit šeimos nariai ir turi jos gerbūviu iš pat mažens rūpintis. Tėvas paskirsto vaikams darbus, kuriuos jie turi atlikti. Šiuo metu, kada kraštas yra sunkioje ekonominėje padėtyje, kuri ir į šeimų ekonomiją atsiliepia, reikia ypatingo apdairumo reikalauti iš visų šeimos narių. Jei tėvas nepajėgia patenkinti visų šeimos reikalavimų, motina privalo vaikams tai paaiškinti ir visas išlaidas iki minimumo sumažinti. Pasitaiko ir šykščių tėvų, kurie pinigus vertina labiau už vaiko išmokslinimą. Yra ir vyrų, kurie net nepagalvoja, kad žmona turi savo asmeninių išlaidų. Jie atskaičiuoja pinigus pragyvenimui, ir reikalauja griežtos sąskaitų kontrolės. Esant tokiems santykiams, pradedama meluoti, sudaroma sąjunga tarp motinų ir vaikų ir reikalai tvarkomi taip, „kad tėvas nežinotų".

Kalbant apie tėvą šykštuolį yra išimtinas atvejas. Daugumoje šeimų gal kiti šeimos nariai parodo per mažai supratimo ir dėkingumo tėvui už tai, ką jis yra savo šeimai sukūręs. Vaikai turi būti pratinami parodyti dėkingumą. Jei motina vaikams ką nuperka, ji turi paskatinti vaikus tėvui už tai padėkoti, nes juk tėvas tuos pinigus uždirbo.

Reikia priminti vaikams ir tuos sunkumus, kuriuos atvažiavus į šį kraštą liko nugalėti. Dėka didelio darbštumo ir taupumo lietuviai yra pasiekę didelių materialių laimėjimų ir tokiu būdu dauguma lietuviškų šeimų gyvena gražiai susitvarkę. Vaikai turi žinoti, kad visa tai, kuo jie naudojasi, turi būti branginama ir rimtai vertinama.

Lietuvis tėvas tremtinys, matydamas komunistų pavojų, nepabūgo neaiškios tremtinio ateities ir ryžosi savo vaikus iš pavojaus išgelbėti. Sunkiais karo metais jis sugebėjo būti savo vaikų globėju, tačiau ar nekapituliuos už jūrų emigravęs? Ar pakankama jo globa, kad apsaugotų vaikus nuo svetimos įtakos? Ar viską daro, kad šeima išliktų lietuviška ir ištikima senoms lietuviškoms tradicijoms? Ar mūsų tėvai pajėgs grąžinti savo šeimas gimtinei, kad ten galėtų įvykdyti savo, kaip lietuvio misiją — iš pelenų atkąsti sugriautus namų pamatus ir ant jų statyti ir kurti laimingą ir laisvą tėvynę?

TĖVAS AUKLĖTOJAS

Dievo valia, gamtos imperatyvo ir išorinių aplinkybių dėka vyras tampa tėvu ir naturaliuoju vaiko auklėtoju. Iš jo vaikas išmoksta pažinti pagrindinius gyvenimo principus, santykius su žmonėmis, perima tautinius ir religinius jausmus, pirmuosius moralės pagrindus ir pirmąjį, nors ir labai primityvų, baudžiamųjų įstatymų kodeksą. Daugelis galvoja, kad motina vaiko auklėjime yra svarbesnė už tėvą, tačiau paskutinieji statistikos daviniai parodė, kad iš 100 nepilnamečių nusikaltėlių — 75% neturėjo tėvo, t. y. vaikai auginti našlių ar persiskyrusių motinų, 20% pavainikių ir tik 5% iš normalių šeimų. Tėvo reikšmė vaikų auklėjime labai didelė. Jis turi būti sūnui tobulo vyriškumo pavyzdžiu; iš tėvo išmoksta pirmutinius valios stiprinimo pratimus, gerumo, paprastumo, skaistumo ir darbštumo. Aktyvi tėvo religinė praktika turi begalinės reikšmės. Tuose kraštuose, kur tėvai (tėvas) nepraktikuoja, religinis gyvenimas silpnėja.

Sūnus stebėdamas tėvo santykius su motina ir pažįstamomis moterimis, perima tėvo riterišką kumą. Laimingos šeimos, kuriose tėvas nėra praradęs savo jaunystės malonaus ir gražaus elgesio, kuriuo jis savo būsimų vaikų motiną žavėjo. Liūdnas vaizdas tų šeimų, kai tėvas pirmas žengia, o motina paskui rėplena. Ir sūnui tai nėra nei geras, nei gražus pavyzdys. Dukrų auklėjime yra svarbi tėvo įtaka. Tėvo santykiai su dukterimis duoda ypatingą elementą, kurio kartais neturi motina, tačiau yra labai svarbus dukters charakterio vystymuisi. Pav. santykiai su draugais, savarankiškumas ir patvarumas darbe.

Iš tėvo vaikas išmoksta sąžiningumo. Sąžiningumo reikia iš pat mažens reikalauti ir netoleruoti vaikų nesąžiningumo žaidimuose ar pamokas ruošiant. Be abejo, tėvo pavyzdys turi lemiamos reikšmės. Tėvas neprivalo parodyti mažiausio nesąžiningumo savo darbu ar elgesy su kaimynais bei pažįstamais. Pirmieji demokratijos pagrindai įgyjami šeimoje, ypač kur yra daugiau vaikų. Vaikai turi žaidime ar kartu gyvendami derintis prie vienas kito ir visi laikytis tėvo nurodymų. Sakoma, kad nei viena demokratija nėra pralaimėjusi dėl savo blogos vyriausybės, bet dėl to, kad piliečiai nesugebėjo ta demokratija naudotis. (Bus daugiau)

KELETAS MINČIŲ MANO VAIKAMS

Mieli mano vaikai. Jūs jau suaugote. Jūsų graži jaunatviška išvaizda, Jūsų geltoni plaukai ir mėlynos akys primena man mano tolimą tėviškę, linguojančius mėlynus lino žiedų laukus ir geltonas, našias kviečių varpas. Tai buvo mūsų tėviškės auksas ir brangakmeniai. O Jūs, mano brangūs vaikai, čia svetimoje, nors ir svetingoje, šalyje gimusieji, esate mano brangios tėviškės prisiminimas ir Jūs esate man brangesni už brangiausį metalą ar brangakmenį. Sekdama Jūsų jauną gyvenimą, Jūsų svajones ir siekimus aš randu daug panašumo savo jaunystės dienoms.

Nepykite ant manęs, jei kai kada mane apima liūdesys. Gal tapau per jautri: gyvenimo vargai, tėvynės ilgesys, svetima aplinka daug iš manęs pareikalavo jėgų. Bet aš norėčiau visuomet Jums likti gera ir teisinga. Mano liūdesys nėra egoistinis; bet norisi kad Jūs, mano mieli vaikai, išliktumėte tyrais savo tautos brangakmeniais, kad nei joks gyvenimo nešvarumams nepažeistų Jūsų jaunystės spindėjimo. Aš esu jautri, atleiskite man. Kai kada per mano vargų išvagotą veidą nurieda skaudaus liūdesio ašara, nes aš gal greičiau nei Jūs pastebiu tuos pavojus, į kuriuos Jūsų jaunuoliškas neapdairumas gali Jus patraukti.

Kai kada Jūs nesate man atviri. Neretai pastebiu, kaip pamatę mane, skubiai slepiate skaitytą žurnalą ar knygą. Jūs žinote, kad aš nevisuomet esu tos pačios nuomonės dėl Jūsų pasirinktos literatūros. Jūs tai laikote mūsų amžiaus ir pažiūrų skirtumu. Taip, mano mieli, mus skiria gana gražus laiko tarpas. Mus skiria ir didelis gyvenimo patyrimo skirtumas. Kai Jūsų daugumas į gyvenimą žvelgiate savo jaunu nerūpestingumu, savo lakia vaizduote, mes senieji jį stebime tvirtu gyvenimo patirtų pergyvenimų palyginimu. Mes greičiau suvokiame tuos pavojus, kurių gausu šių dienų spaudoje ir kurie nepatyrusiam jaunuoliui gali daug gyvenime žalos atnešti.

Buvo laikas, mano mieli vaikai, kada mūsų tėvynėje kiekvienas lietuviškas spausdinys buvo laikomas didele brangenybe. Tada nereikėjo patarėjų, kuri knyga skaitytina, kuri ne. Jų buvo maža, jos buvo spausdinamos ne pasipelnymo tikslams, ne svetimoms idėjoms skelbti, bet gaivino mirštantį tautinį jausmą, priminė mums mūsų garbingą praeitį, savo kalbos grožį ir lietuvio vertę. Tų knygų spausdinimas ir platinimas pareikalavo daug lietuvių aukų ir laisvės. Knygnešių keliai buvo nužymėti kraujumi ir ašaromis. Tos knygos išaugino mūsų tautai naujus laisvės kovotojus, kurie prikėlė mūsų tautą laisvės kovai ir ją laimėjo.

Šių dienų spauda yra labai gausi. Naujų laikraščių, žurnalų ir knygų kas dieną pasipila begalės ir jų tinkamas pasirinkimas yra sunkus. Ypatingai gyvenant svetimame krašte, naudojantis to krašto literatūra reikia būti labai apdairiems. Ant kiekvieno gatvės kampo, tramvajuje, kolektyve ar traukinyje Jums tiesiog į rankas bruka, bet tai yra menkos vertės spauda, pigi savo kaina, dar pigesnė savo turiniu. Pornografinė literatūra, kriminaliniai romanai yra dideli nuodai jaunam žmogui: jie žaloja jo jauną vaizduotę ir pažeidžia jo sielą.

Mieli mano vaikai, gera knyga yra geriausias Jūsų gyvenimo draugas. Pirm ją pirksite, pasiklauskite savo tėvų, rimto mokytojo, pažįstamo kunigo arba jums patikimo inteligento žmogaus. Pasirinkite gerą knygyną, pasitarkite su to knygyno senu ir rimtu pardavėju ir tik gerai apgalvoję paskirkite savo arba Jūsų tėvų sunkiu darbu uždirbtus pinigus tokiai knygai ar žurnalui, kuris atitiktų Jūsų jaunatvės polėkiams, Jūsų svajonėms, kuris suteiktų Jums naujų gražių minčių, auklėtų Jūsų jaunatvės idealizmą, meilę žmonėms ir gamtai, ugdytų ryžtumą darbe ir stiprintų Jūsų valią.

Nepamirškite ir savos lietuviškos knygos. Jų nėra gausu. Mūsų lietuviai rašytojai yra daugumoje idealistai. Jiems tenka sunkiai dirbti, kad galėtų išmaitinti savo šeimas ir save, bet jie ir sunkiose gyvenimo sąlygose, aukodami paskutinias poilsio valandas griebiasi plunksnos, kad suteikus mums gražių tautinių minčių, iškėlus lietuviškos sielos grožį ir parodžius mūsų kalbos turtingumą. Lietuviška knyga turi puošti Jūsų knygų spintą, nes tai yra Jūsų tautinis turtas ir to reikalauja Jūsų lietuviška garbė.

Aš suprantu Jus, mano mieli vaikai, Jums yra lengviaus skaityti knygą vietine kalba, bet savoji tėvų kalba yra Jums prievolė. Skaitydami lietuviškas knygas Jūs pamilsite savo tėvų kalbą ir ji Jums taps miela ir brangi.

Tėviškės Dukra.

NEVYSTANTI ŽIEDAI

Ar dar atsimeni, kai rudenį spalvingą
Žydėjo astrai neramių varsų?
Tave sutikt ir puošt kambarėlį mažą
Buvau nuskynus mylinčia ranka gėlių.
Nors daug ko trūko, rodos visko buvo.
Karaliais žemės šios mes jautėmės abu,
Ir tiesėm taką bendrą ateitin žavingon,
Į laimę, džiaugsmą — lig dangaus dausų.
Pasikeitė keliai mūsų bendros kelionės
Jie buvo grubūs, vargo kupini,
Tačiau, kai kartais poilsiui sustot norėjom
Vis rasdavom žiedelį mūsų pakelėj.

23 liepos, Sutkai, Lietuva.

SEKMADIENIO
RIMČIAI

J. PAJALGAVAS, Chicago

ŠMEIŽTAS

Tas žodis visiems gerai žinomas iš asmeniškos patirties. Jis pažįstamas ir iš bendros. Bolševikai šmeižia visus tremtinius. Lietuvos komunistai — mus, lietuvius. Viena srovė šmeižia kitas ir t. t. Kasdieninėje kalboje šmeižto sąvoka suprantame visą tai, kas tik neigiama prasme kalbama apie kitus. Bet ištikrųjų šmeižtas yra neteisingų informacijų skleidimas.

NEIGIAMAS VERTINIMAS IR ŠMEIŽTAS

Žmogaus veiksmai ir tų veiksmų įvertinimas niekad neturėjo visų žmonių vienodo kriterijaus, todėl, tiek asmens, tiek grupės veiksmai vienų būdavo vertinami teigiamai, kitų — neigiamai. Negatyvus vertinimas retai būna objektyvus — prie jo, įspūdžiai pastiprinti ir laimėti savo nuomonės pripažinimą, vartojami „priedai", kaip dalyko išpūtimas, klaidingas informavimas bei papildymas nesamais veiksmais ar įdėjomis. Po tokio papildymo, informacija ar įvertinimas virsta šmeižtu.

ŠMEIŽTO TIKSLAS

Šmeižtas gimė kartu su šiuo pasaulin ir lydi žmoniją per visą jos vystymąsi iki dabar. Šmeižė vergai, šmeižė didikai, karaliai, ubagai, turtuoliai. Šmeižia ir lietuvis lietuvį, nežiūrint išsilavinimo ir geros apie save nuomonės. Ties tuo norėčiau sustoti.

Jau nepriklausomoje Lietuvoje buvo keliamas balsas prieš šmeižtus. Tada buvo nurodoma jo žala mūsų tautai. Tremties metais šmeižtai pasiekė savo augščiausią laipsnį. Nenurimo lietuviams pasiskirsčius po platųjį pasaulį ir įsikūrus. Kodėl? Šmeižtas yra dvasinė liga. Tai lyg pagelbinė (kad ir šlykšti) priemonė kovoje už būvį. Vieni šmeižtu bando sunaikinti savo konkurentą, kiti — kad save šmeižiamo asmens tone geresnėje šviesoje parodyti, pranašesnį už save pažeminti; sąskaitas suvesti, iš pavydo, gobšumo ir t. t. Kiti, kad ir neturi tendencijos šmeižti, bet perduodami kitiems nepatikrintas „sensacijas", per savo kvailumą ar neapsižiūrėjima, patys tampa šmeižėjais.

AR ĮMANOMA KOVA SU ŠMEIŽTU

Prieš karą, nepriklausomos Lietuvos laikraščiai sielojosi ginklo prieš šmeižtą nebuvimu. Buvo išvedžiojama, kad šmeižtas buvo naudojamas niekšiškos sielos žmonių, nes juo veikiama iš pasalų, anonimiškai, slaptai o apšmeižtasis neturėjo galimybės ir progos apsiginti ar nors savo priešui stačiai į akis pažiūrėti.

Reikia manyti, kad samprotavimas dėl ginklo nebuvimo prieš šmeižtą yra klaidingas. Jei atsiranda naujas karo ginklas, visada atsirasdavo priešginklis. Kodėl įvairioms niekšybėms negali atsirasti priešginklių?

PRIEMONĖS KOVAI SU ŠMEIŽTU

Visų pirma šmeižtais neužsiimančioji visuomenės dalis, turėtų būti labai apdairi. Kiekvieną informaciją apie asmenį ar žmonių sambūrį (organizaciją ir t. t.) ar srovę, priimti su rezervu ir ją patikrinti iš šmeižiamųjų žmonių ar asmens. Tai labai vaizdžiai apibūdina šis atsitikimas. Kai nustebęs seno turtingo airio abejingumu, paskleistų gandų atžvilgiu dėl kaimyno dirbusio sekmadieniais, pāklausiau jo nuomonės, senis kiek pagalvojęs atsakė: „Esu katalikas. Žinau, kad kiekvienas šmeižtas turi dvi istorijas: viena šmeižėjų, kitą šmeižiamojo. Tuo tarpu žinau tik vieną istoriją. Kai sužinosiu kas parašyta antroje, tada galėsiu pareikšti savo nuomonę".

Tad mūsų doroji visuomenės dalis tenesprendžia iš vienos tik "istorijos", bet pasirūpina sužinoti apie jos antrąją dalį. To nepadarius teneleidžia „vienos istorijos sensaciją" toliau. Tada turėsime objektyvius vertintojus, o šmeižėjai turės nutilti ir štai kodėl. Visi žinome Kristaus žodžius, kuriais jis apgynė nuodėmingą moterį: „Kas nekaltas temetie akmenį į ją". Ar kas tada suskaldė galvą nusikaltėlei? Ne. Nes tada visi buvo apdairūs. Bijojo, kad tuo pat metu kitas jam makaulę neperskeltų už dar didesnes nuodėmes. Jei šiandieną šmeižiama, tai ne dėl to, pagaliau, atsirado žmonių absoliučiai be nuodėmės, bet dėl to, kad neapykanta kitų, o savęs meilė, pasiekė tokio laipsnio, kad šmeižėjai pasidarė tiek neapdairūs, kad net ant jo verčiamos uolos nepastebi...

KVIETIMAS Į TALKĄ KOVAI SU ŠMEIŽTU

Ar nepakanka išvežtų Sibiran šmeižtų dėka? Sušaudytų — šmeižtų dėka? Palikusių Vokietijos stovyklose — šmeižtų dėka? Paskendusių alkoholyje — šmeižtų dėka? ir t. t. Todėl kviečiami geros valios lietuviai pradėti kovą su šmeižtais. Metodas paprastas ir logiškas. Patyrę, kad kas nors imamas šmeižti, tuojau reikia jieškoti „siūlo pradžios ir galo"; bandoma sužinoti apie tas „dvi istorijas" šmeižėjo ir apšmeižtojo. Po to, kai šmeižėjas surastas ir abi istorijos žinomos, nustatyti šmeižėjo asmens prakilnybę nuo jo gimimo dienos iki jis paleido šmeižtą, ir ar jis, Evangelijos žodžiais einant, tikrai yra tas, be nuodėmės asmuo, galįs į savo artimą ir net brolį ar seserį mesti akmenį ar ne. Jei ne, tai reikalaujai šmeižtą atšaukti arba jam taikyti metodą „lazda turi du galu". Surinkti žinias apie „gerai apie save manančius" šmeižėjus nėra jau taip sunku. Dalis šmeižėjų jau yra įspėti ir nustojo šmeižti.

Blogybėm ar blogiem žmonėm pašalinti iš mūsų tarpo yra legalūs keliai ir būdai. Šmeižtai blogybes nepašalino ir nepašalins, o tik laikinai patenkins pilną neapykantos ir keršto širdį. O kiek žmonių įstumia į nusivylimą ir girtuokliavimą. Yra atėmusių sau gyvybę.

Tuo straipsniu nieko nenorima užgauti, bet su šmeižtais baigti mūsų tarpe, laikas pilnai pribrendo ir tegul nukentėję šmeižėjai gavę atpildą už savo nedorus veiksmus pesiteisina, kad nežinojo kas iš to išeis.

Šiandien, kada laisvųjų lietuvių saujelė teišliko, reikalingi visi Tautos gelbėjimo darbui, tiek šmeižėjai, apšmeižtieji bei tų šmeižtų klausytojai. Nemažinkime kovotojų eiles, nes šmeižėjai likę vieni visvien ir savo tarpe susipiautų. Ne grįžkime į džiungles, apsigalvokime ir kalbėkime tik iš gerosios pusės apie lietuvį.

„Draugas"

ANTANAS VILUTIS

TĖVIŠKĖS MĖNESIENA

Juodas katinas nubėga per klojimo stogą
Ir pasislepia pašiurpusioj palėpėj, —
Tai aitvaras, atnešęs lobį vargšui žmogui,
Palieka palėpėje paslėpęs.

Klėties durys tyliai prasivėrė, —
Tai ruošiasi rūpestingas kaukas;
Šuo, žiūrėdamas kaip mėnuo augštai auksu žėri,
Neramiai suloja ir ilgesingai kaukia.

Neršia karosai vandenyje,
Plekšnodami palieptėje per visą naktį, —
Tai žlugtą velėja stropios laumės tvenkinyje,
Ir savo kultuvėm auksinėm nenustoja plakti.

Subilda bildukas ir paleidžia kakarinę, —
Tai gaidys sutrikdo slėpinių simfoniją:
Blykšta veidas mėnulio — nakties burtų žynio,
Pasigirdus uvertiūrai pasaulio kakofonijos.

Katinas, pele nešinas, į pirkią kiūtina, —
Paryčiu žuvo mėnesienos gracija:
Sode į žemę obuolys, lyg į makaulę Niūtono,
Dunktelia dėsnį grabo gravitacijos.

DAR VIENU MUMS SVARBIU LIETUVIŠKOS VEIKLOS REIKALU

Argentinos lietuviškoje spaudoje neretai užtinkame žinučių, skelbiančių vienos ar kitos šeimos jaunuolę arba jaunuolį baigusius vidurinįjį mokslą ir įstojusius į universitetą, arba jau studijuojančius. Tai gražūs reiškiniai, džiuginą mūsų lietuvišką bendruomenę. Pagarba tiems tėvams, kurie patys nebūdami nei turtingi, nei turėję galimybių net vidurinio mokslo pasiekti, tačiau mokslo vertę pilnai suprato ir deda visas galimas pastangas išmokslinti savo vaikus. Išauklėto ir išmokslinto žmogaus vertė yra nepaprastai svarbi kaip tautai, taip ir valstybei.

Mes, gyvendami išeivijoje, stengiamės respektuoti to krašto papročius, vykdyti to krašto įstatymais mums uždedamas pareigas ir būti šiam kraštui naudingais ir pavyzdingais darbininkais, bet nebūdami šio krašto piliečiai, mes tiesioginiai negalime prisidėti prie šio krašto aktyvaus politinio bei kultūrinio veikimo. Kas kita yra su mūsų čia gimusiu jaunimu. Jie, pagal to krašto veikiančius įstatymus, yra pilnateisiai šio krašto piliečiai. Todėl jie netik turi teisę su visais kitais šio krašto piliečiais aktyviai dalyvauti krašto politiniame ir kultūriniame gyvenime, bet ir pareigą. Lietuvio ramus galvojimo būdas, svetimas bet kokiems kraštutinumams; darbštumas, taupumas, drausmingumas ir kitos gerosios būdo ypatybės yra didelis įnašas šiam kraštui ir jis turėtų būti kuo daugiau panaudotas šio krašto kūrybiniam darbe. To reikia siekti raginant tėvus kuo daugiau vaikų leisti į aukštąjį mokslą, o bestudijuojantiems, nepasiturintiems, sudaryti fondus, juos medžiaginiai paremti.

Čia gimusis lietuviškasis jaunimas turi dar vieną pareigą, tai išlikti ištikimiems savo tėvų kraujui, kalbai, tėvų gimtąjai žemei ir jų papročiams. Ši pareiga jo netik kad neapsunkina, būti geru ir pavyzdingu šio krašto piliečiu, bet jį dar praturtina lietuviška kalba, gražiais papročiais ir kitomis gerosiomis lietuvio ypatybėmis. Jo tėvų tautos istorija jam netik kad nesuteikia gėdos, bet priešingai, parodo, kad jis yra ainis kilnios ir garbingos tautos, kurios istorijos lapai nėra sutepti nei milijonais iššudytųjų krauju, nei kitiems uždėtais vergijos pančiais.

Ruošiant mūsų lietuvišką jaunimą gyvenimui, mes neturime lengvai pro akis praleisti anksčiau paminėtų jiems statomų pareigų. Kada jaunimas neorganizuotas, neturi tarpusavio ryšio, jį paruošti toms pareigoms nėra lengva. Organizuotoje bendruomenėje šie siekimai įvykdomi.

Dalis mūsų jaunimo yra sudarę prie veikiančių lietuviškų organizacijų, arba prie parapijos, jaunimo sekcijas. Šie susibūrimai nors ir neskaitlingi, bet veiklūs. Juose buriasi įvairaus išsilavinimo ir profesijų jaunimas, pasiryžęs kiek galint savo darbu prisidėti prie senųjų tęsiamo tautinio darbo ir jų nuopelnai mūsų tautai yra brangūs. Nemažiau būtų vertinga, kad ir mūsų studijuojantis lietuviškas jaunimas, nežiūrint savų įsitikinimų sudarytų bendrą Arg. lietuvių studentų ir moksleivių organizacija. Besiruošdami tapti šio krašto vertingais piliečiais, užimdami aukštesnes ar žemesnes šio krašto vadovaujamas vietas, neatitrūktų nuo savo senosios lietuviškos kolonijos ir tuo pačiu nuo savo tautos. Jie susidurdami su šio krašto inteligentija, studijų metu su profesūra ir studentija, visuomet būtų mūsų tautos vertingais atstovais. Jie savo jaunuolišku idealizmu ir meile savąjai tautai, ypač šiuo sunkiu priespaudos metu, turėtų būti šaukliais prieš svetimųjų mūsų tautai uždėtą priespaudą ir jieškotų draugų tarp šio krašto idealistinės inteligentijos.

Organizuoti Arg. lietuvišką studentiją ir moksleiviją turėtų imtis iniciatyvos jau baigę šio krašto aukštąsias mokyklas, o tokių jau turime. Jiems į talką turėtų ateiti visos lietuviškos organizacijos: parapija, mūsų inteligentija, spauda ir visa mūsų lietuviška bendruomenė. Dėl organizacinio darbo sunkumų nereikėtų nusiminti. Kiekvieno organizacinio darbo pradžia nėra lengva. Turint aiškų tikslą ir pasiryžimą — dalykas įvykdomas.

Iškėlęs šias kelias mintis norėčiau išgirsti ir kitų nuomonės.

V. D-is

Šv. Petro statula Šv. Petro Bazilikoje, Romoje.

KULTŪRINĖ KRONIKA

* Ne tik JAV bei Kanados, bet ir apskritai lietuvių gyvenime didžiai reikšmingas įvykis — tai Čikagos mieste **pirmojo Lietuvių Kultūros Kongreso sušaukimas ir suruošimas jungtinės dainų šventės**, kurioje pasirodė arti 40 chorų su daugiau kaip 1.000 dainininkų. Jei Kultūros Kongresas daugiau atsilieps į pačių lietuvių gyvenimą, tai dainų šventė žymiai prisidėjo prie lietuvių vardo išgarsinimo ir jų kultūrinio įnašo išpopuliarinimo tarp amerikiečių. Ji buvo filmuojama, fotografuojama, rodoma apžvalgose. Apie jos programą, sutartinį dainavimą ir gražią reprezentaciją plačiai rašė Čikagos ir kita amerikietinė spauda. **Į Kultūros Kongresą susirinko apie 700 lietuvių mokslininkų, menininkų, jaunimo organizacijų atstovų, įvairių šakų kultūrininkų**, kurie, pasiskirstę į 10 sekcijų, apsvarstė visą eilę aktualiųjų kultūrinių reikalų. Netenka abejoti, kad, realizuojant sumanytuosius žygius, bus žymiai pagyvinta visa lietuvių kultūrinė veikla. Tremtyje turimos kai kurios kultūrinės institucijos, kurių pasigęsta net ir Nepriklausomoj Lietuvoj. Lietuvių spauda vieningai linki kultūrininkams našaus darbo.

Kultūros Kongreso šeimininkai buvo LB vadovai. Prel. Ig. Albavičiui ir evang. kun. Trakiui sukalbėjus invokaciją, atidaromoj kalboj JAV LB pirm. St. Barzdukas pabrėžė, kad kultūrinės vertybės padės mums išsilaikyti ir išlikti tarp kitų tautų. Į darbo prezidiumą buvo pakviesti prof. K. Pakštas, prof. J. Puzinas, Vl. Jakubėnas, Dr. P. Jonikas ir A. Rimkūnas, sekretoriatą sudarė studentai V. Vygantas, V. Gaškaitė ir L. Maskaliūnas. Savo sveikinimą atsiuntė taip pat filmų aktoriai iš Holywoodo R. Kilmonytė ir J. Šernas. Dr. J. Girnius savo paskaitą „Tautinė kultūra — tautos išlikimo pagrindas" baigė reikšmingais žodžiais: Tikiu Lietuvos amžinumu, nors tautos ir miršta. Tikiu lietuviškojo žodžio kūrybiniu nemirtingumu, nors miršta ir kultūros. Tikiu Lietuva ir laikau šio tikėjimo išpažinimą šio kongreso siela. Antrąją paskaitą skaitė Kanados LB Kultūros pirm. Iz. Matusevičiūtė tema „Būdai ir priemonės tautinei kultūrai išlaikyti". Aukų buvo sudėta arti 200 dolerių.

Dainų šventės programos Čikagos Koliziejuje klausėsi per 7.000 žmonių. Programoje 20 lietuviškų dainų sudainavo daugiau kaip 1000 dainininkų, atvykusių iš įvairių JAV ir Kanados vietovių.

* **Tėvynės Mylėtojų Draugija** savo gyvavimo ir veiklos 60 m. sukakčiai atžymėti išleido Lietuvos istoriją.

JONINIŲ LAUŽAMS LIEPSNOJANT

LIETUVIAMS ŠAULIŲ SĄJUNGOS METINĖS ŠVENTĖS PROGA

NEPRIKLAUSOMAI LIETUVAI!

(Lietuvos Šaulių Sąjungos šūkis)

Toli nuo Tėvynės uždegdami savo tradicinius Joninių laužus, šauliai ir šaulės giliai lenkia galvas prieš bendros idėjos draugus, paaukojusius savo gyvybes dėl Lietuvos laisvės ir su dideliu skausmu širdyje prisimena šiuo metu baisioje komunistų vergovėje kenčiančius brolius ir seseris.

Žuvusiųjų kraujo testamentas ir tyliai krintanti Tėvynės skausmo ašara šventai ir nepamainomai įpareigoja tremtyje iš naujo besirikiuojančias šaulių gretas savo troškimus, mintis, jėgas, darbą ir pastangas skirti NEPRIKLAUSMAI LIETUVAI.

Šauliai sveikina ir reiškia nuoširdžią pagarbą Vyriausiam Lietuvos Išlaisvinimo Komitetui, Lietuvos Diplomatijos Šefui ir visiems Lietuvos Diplomatams, Pasaulio Lietuvių Bendruomenei, Amerikos Lietuvių Tarybai ir visoms organizacijoms bei asmenims, dirbantiems Lietuvos išlaisvinimui.

Šauliai spaudžia rankas Savanoriams - Kūrėjams, Ramovėnams, Vyties Kryžiaus Kavalieriams, Lietuvos Lasvės Kovų Invalidams. buvusiems Lietuvos Kariuomenės kariams, visiems lietuviams, tarnaujantiems Jungtinių Amerikos Valstybių ir kitų Vakarų Galybių ginkluotosiose pajėgose ir Lietuvos Kunigaikštienės Birutės Draugijos narėms.

Šauliai linki visokeriopos sėkmės naujiems knygnešiams ir tautos žadintojams — lietuviškos spaudos darbuotojams ir dėkoja visiems mūsų laikraščiams ir žurnalams, kurių skiltyse šauliškoji mintis randa jaukų bei šiltą prieglobstį.

Šauliai taria „ačiū!" visiems, bet kuriuo būdu pagelbėjusiems Sąjungos atsikūrime, ypač Lietuvos Nepaprastam Pasiuntiniui ir Įgaliotam Ministeriui Washingtone D. Gerb. Ponui **Povilui Žadeikiui.**

Šauliai tvirtai tiki, jog kančia ir vargas mūsų tautos nepalauš ir nesunaikins, bet užgrūdins kaip plieną ir padės sulaukti laisvės ir laimės valandos;

Šauliai tiki, jog ta valanda tikrai ateis, ir mūsų tautos budeliai išgirs jiems lemiamus žodžius:

„Tavo darbus ir kelius
Taip skriaudingus, atkaklius,
Ant svarstyklių jau pasvėrė
Dievo teisė amžina
Ir atrado, kad gana
Žemė ašarų prigėrė!"

(Maironis)

Šauliai tiki, jog **Tėvynės gynimo** ir kovos dvasia ras atgarsį mūsų tremties jaunimo širdyse; jog mūsų jaunųjų sielos, tos dvasios vedamos, taps tvirtos, pasiryžusios ir nenugalimos, o per tai, atėjus laikui, bus nenugalimi ir jų kardai;

Šauliai tiki, jog atkurdami Lietuvos Šaulių Sąjungą Tremtyje pagal Vlado **Putvinskio - Putvio** ideologiją bei principus kaip **griežtai nepartinę, bet giliai demokratinę ir tautinę** organizaciją, jie yra pasirinkę tiesų ir teisingą kelią į šviesią tautos ateitį;

Šauliai tiki, jog, nepaisant visų likimo smūgių, lietuvis sugebės paduoti ranką savo broliui lietuviui, ir LŠS Įkūrėjo žodžiai, tarti nepriklausomybės kovų metu, bus kelrodė žvaigždė kiekvienam lietuvių tautos sūnui ir dukrai: „Siaurinkit savo asmens reikalus, pamirškite amens ir partinius vaidus, dėkitės į bendrąjį darbą. Tegul pavojaus supratimas sustiprins jūsų širdis, ir, patys sutvirtėję, tvirtinkit nusiminėlius, įtikinkit netikėlius, sujaudinkit apsnūdėlius, taikykit susivaidijusius, mokykit neišmanėlius. Tegul visos jėgos susivienys bendram didžiajam savo laimės gynimo darbui.";

Pagaliau, šauliai tiki, jog **gimtosios žemės** balsas bus stipresnis už „trupinį aukso, už gardaus valgio šaukštą", ir tie, kuriems silpsta tikėjimas Lietuvos prisikėlimu, kurie suklupę, pavargsta akmenuotam. ilgam kelyje, sunkiomis valandomis girdės tą balsą savo sielos gelmėse, raminantį, guodžiantį, stiprinantį. drąsinantį, keliantį aukštyn: —

„Ir atsakė ji — tėvų žemelė,
Kaip gėlė dejuodama šalnoj:
— Eisit ištrėmimo sunkų kelią,
Klupsit pakely ir darganoj,

Vėl mane sugrįžę rasit žalią,
Saulė auksą vėl žarstys languos,
Vėl, puoš Sekmines žali berželiai,
Amžiais Baltija laisva banguos!

(B. Brazdžionis)

DIEVE, LAIMINK LIETUVĄ!

Lietuvos Šaulių Sąjungos Tremtyje Laikinosios Centro Valdybos Darbo Prezidiumas

Tremtis, 1956 m. birželio 24 d.

— — —

KULTŪRINĖ KRONIKA

* **Čiurlionio ansamblis** šį rudenį žada išleisti naują dainų plokštelių albumą. Taip pat ruošiama ansamblio monografija.

* Šiemet Amerikoje įvairius mokslo laipsnius įsigijo apie 100 lietuvių studentų. Būsimųjų specialistų pasiruošimas ateičiai vyksta, palygint., gana intensyviai, pirmoje eilėje — praktinių sričių.

* **„Raudonoji knyga"** (Alberto GALTER, "Libro roso della chiesa perseguitata". Aditrice Ancora, Milano, 1956), — pasirodžiusi 1956 metais gegužės mėn. ir to paties mėnesio 23 d. įteikta popiežiui, 52 — 67 psl. išsamiai aprašo Kat. Bažnyčios padėtį Lietuvoje. Ten, pateikta įvairios dokumentacinės medžiagos apie katalikų persekiojimą. Kai kurie dokumentai ištisai išversti į italų kalbą, pvz. Švietimo Komisaro 1940 m. rugpjūčio 31 d. įsakymas, draudžiąs kalbėti maldas prieš ir po pamokų ir liepiąs iš mokyklų pašalinti visus „kulto ženklus"; Vidaus Reikalų Komisaro instrukcijos, kaip turi būti trukdoma švęsti Kalėdų šventės, kaip turi būti ypatingu būdu sekama dvasininkija, registruojamos religinės organizacijos, bažnyčios, dvasininkai, trukdoma jų veikla etc. Iš antrosios okupacijos duodama duomenų apie nepasisekusį mėginimą įsteigti okupantams palankią „Tautinę bažnyčią", apie vyskupų ir kunigų bei tikinčiųjų išvežimus, apie nepakeliamų mokesčių uždėjimą ir kitokį religijos varžymą.

* **Italų žinių agentūra "Italija"** 1956. VI. 30 perdavė iš Ženevos žinią, kad Sovietai nenori skaityti „Raudonosios knygos". Minimojoj žinioj skelbiama: „vienas iš „Raudonosios knygos" apie religijos persekiojimus už geležinės uždangos autorių, Rev. Dr. Bernard, laikraščio „Luxemburger Wort" redaktorius, per **spaudos konferenciją, kurią Liuksemburge suruošė „Aukščiausiojo Sovieto vicepirmininkas Paleckis,** jam įteikė vieną tos tiesiog pribloškiančios dokumentacijos egzempliorių; bet sovietinis atstovas pašaipiai besižvalgančių Liuksemburgo ir užsienio žurnalistų akivaizdoje atsisakė dovaną priimti, aiškindamasis, jog delegacija, kuriai jis priklauso, neturi įpročio priimineti dovanas ar komplimentus.

Vienam iš žurnalistų, kuris pasiteiravo, ar rusų valdžios vyrams yra žinomas „Raudonosios knygos" turinys arba bent jos egzistavimas, Paleckis atsakė, jog apie tai jis neturįs žinių. Į eilę jam ne visai malonių paklausimų apie religinę padėtį satelitiniuose kraštuose, o ypač Lietuvoje, iš kurios Paleckis yra kilęs, šis atsakė, kad „ten viešpatauja didžiausia laisvė", kad „ten nėra jokių priešingybių tarp valstybės ir religinių bendruomenių"; vis dėlto reikią sutikti, jog kartais pasitaiką nesutikimų „tarp įstatymo ir tų, kurie to įstatymo nesilaiko"...

* **Dr. G. Valančius** atsidėjęs renka medžiagą apie Lietuvos teritoriją.

* **Išeivijoj lietuviai neatsilieka.** JAV užsienio reik. sekretoriaus (ministerio) sesuo paaukojo keturis milijonus dolerių Berlyne pastatyti Amerikos kultūros rūmams. Pagal Amerikoj sudaromus tų rūmų projektus, jie užims visą miesto kvartalą. Ten bus didžiulė salė susirinkimams, bibliotekoms, muziejams ir kitiems kultūros reikalams. Amerikos kultūros rūmų Berlynui projektą daro viena stambi JAV statybos firma. Projekto sudaryme bendradarbiauja inž. **Jurgis Valaitis.** Tos statybos reikalais jis buvo išskridęs į Berlyną.

Jurgis Valaitis gimnazijos mokslus ėjo Klaipėdos mieste. Statybą studijavo Vytauto D. Universitete Kaune ir inžinieriaus diplomą apgynė Vokietijos Stuttgardo mieste. Jurgis Valaitis, kaip ir jo brolis Jonas, medicinos daktaras, yra uolūs dalyviai ir organizatoriai lietuvių jaunimo demokratinio sambūrio „Šviesa". „Šviesos" sambūris turi savo padalinius Europoj, Australijoj ir kitur.

Jonas Valaitis, V. Vokietijoj baigęs medicinos mokslus ir ten įsigijęs mokslo daktaro laipsnį, Amerikoj dar medicinos srity viename iš Čikagos universitetų tobulinosi ir po trejų metų sunkaus ir kruopštaus darbo įsigijo mokslinį patalogo vardą. Dabar jis pakviestas dirbti uinversitete ir kartu yra vienos žymesniųjų ligoninių gydytojas.

Judviejų sesuo Aldona, Šveicarijoj baigusi pedagogikos mokslus, dabar JAV studijuoja pastatų vidaus architektūrą. Ir ji, kaip ir jos broliai, yra „Šviesos" sambūrio narė dalyvė.

* **Žurnalistas Simas Miglinas ruošia knygą apie gyvenimo sąlygas bolševikų pavergtoje Lietuvoje.** Taip pat pateikiami duomenys apie lietuvius Sovietų Sąjungos priverčiamojo darbo stovyklose. Veikalas iš spaudos išeis šiais metais. „Lietuvių Dienos" išleido gausiai iliustruotą gen. **Stasio Raštikio atsiminimų „Kovose dėl Lietuvos" pirmą tomą.** Jis turi apie 700 psl. Atskleidžiama daug įdomių dalykų, daugumui ligi tol nežinotų.

— — —

E., 1945. VII. 3. Naujasis Sovietų Sąjungos užs, reik. ministeris Šepilovas, kalbėdamas su spaudos atstovais Atėnuose, pareiškė, kad Sov. Sąjunga kiekvienam kraštui, vis tiek, ar jis būtų didelis, ar mažas, pripažįsta teisę pačiam apspręsti savo likimą. Iš spaudos atstovų pasiteiravus, ar tas viešai deklaruojamas principas taikomas ir Pabaltijo kraštams, kurie yra inkorporuoti į Sov. Sąjungą, Šepilovas atsakė: taip, jis galioja tiek Pabaltijo, tiek ir kitoms respublikoms.

Atsakant į tą Šepilovo teigimą, per lietuviškąsias radijo transliacijas iš laisvųjų Vakarų buvo nušviesta, kaip klastingai Sovietai, sulaužę visas su Lietuva ir kitomis Pabaltijo respublikomis sudarytąsias sutartis ir iškilmingai duotus pažadus, užgrobė Pabaltijo kraštus ir, suklastoję gyventojų valią, jėga juos įjungė į Sov. Sąjungą. Šepilovas, jei nuoširdžiai laikosi paskelbtųjų žodžių, grįžęs Maskvon, turėtų imtis visų reikalingų žygių, jog Pabaltijo tautos tikrai galėtų pačios — kad ir tarptautinėj kontrolėj — apsisprūsti savo valdymosi formą taip, kaip jos pačios to nori, bet ne Maskva.

AST, OLINS, MEIERIS IR KITI

TRIBUNA DA IMPREA, Rio de Janeiro dienraštis, 1956. VII. 2 d. Tarptautinės Politikos skyriuje rašo:

Įvykiai Poznanės mieste (Lenkijoj) ir lygiagrečiai prieškomunistinis sukilimas Pabaltijo valstybėse dar kartą atkreipia pasaulio viešosios nuomonės dėmesį į šias tris respublikas — kankines, kurios štai jau keliolika metų velka svetimos okupacijos jungą.

Lietuva, Latvija ir Estija yra, o mažių mažiausia turi būti laisvam pasauliui tragišku pavyzdžiu, ligi ko prieina kraštai, pripratę gyventi laisvai ir demokratiškai, kai juos prispaudžia rusiškas batas.

Kai šiuo metu šimtai tūkstančių pabėgėlių iš Pabaltijo blaškosi šio pasaulio vieškeliais, pasaulio, kuris dažnai jų nesupranta, milijonai kitų pabaltiečių gyvena savo persekiojamose tėvynėse už geležinės uždangos, pasmerkti tylėti ir tragiškai kentėti.

Pavergtų Tautų Asamblėja, dramatiška Jungtinių Tautų kopija, pa tyrusi apie sukilimą Poznanėj ir Pabaltijo kraštuose, kreipėsi į Jungtines Tautas prašydama įsidėmėti, kad tai kas vyksta ten yra genocidas.

Šio priminimo, atrodo, net nebūtų reikėję daryti, jei pasaulis tai nebūtų taip nuostabiai lengvai užmiršęs.

Kovodamos dėl laisvės išlaikymo ir kitų tautų išvadavimo laisvosios tautos turi kasdien turėti prieš akis Pabaltijo valstybių pavyzdį, kurias barbloškė, pažemino ir išnaudoja brutalus ir ciniškas okupantas.

Brazilija yra šiandien viena iš nedaugelio valstybių, kuri gerbdama savo liberališkas ir demokratiškas tradicijas, nepripažįsta Rusijai teisės aneksuoti Pabaltijo valstybes.

Lietuvos ministeris Frikas Meieris, Latvijos ministeris Olins ir Estijos konsulas, įžymus rašytojas, Karl Ast - Rumor, atstovauja mums tautas, kurios tiek kraujo ir ašarų praliejo, kai tuo tarpu pasaulinės politikos scenoje kalbama apie „ko egzistenciją", „trečią jėgą" ir „Ženevos šypsnius".

Yra žmonių, kurie sako: Tai mažos tautos. Yra ir tokių, kurie kalba, kad laisvės išlaikymas reikalauja didelių aukų. . .

Šiuo atveju tai yra tikrai simboliška: mažoms tautoms yra skirtos didelės kančios, kad didžiosios tautos išsilaikytų ir varytų savo biznį.

Tribuna da Impresa, No. 1977,

Rio, 5 pusl.

* Tame pačiame numery, 2 psl., straispny juoduose rėmuose: „Poznane — miestas kovojąs prieš režimą" 150 eilučių skirta sukilimui Pabalty (minima, kad kelias valandas buvo užimta Rygos radijo stotis) ir baigiama Krėvės Mickevičiaus vizito pas Molotovą aprašymu, remiantis paties Krėvės pareiškimais USA.

* **Gedulo Dienos minėjimas Rio de Janeiro spaudoje** labai plačiai nuskambėjo: „A NOITE", dienraštis, No. 15348. VI. 25 d. įdėjo minėjimo fotografiją su antrašte por dvi skiltis: „Pabaltijo valstybės mini Gedulo Dieną — ministeris Parsifal Barroso įvykdė savo pažadą, duotą Šventam Tėvui".

* Laikraštis „A Cruz" pirmo puslapio vietoj didžiule (per tris skiltis) antrašte išspausdino: Pabaltijo Kraštų Gedulo Diena — Ministeris Parsifal Barroso, Brazilijos vardu, pareiškė užuojautą" (1956. VII. 1 d.).

* Sao Pauly einąs vokiečių dienraštis „Deutsche Nachrichten" išspausdino 80 eilučių korespondenciją, smulkiai atpasakojančią Gedulo Dienos minėjimą išvardindamas visą eilę aukštų svečių ir vyriausybės narių apsilankiusių minėjime ir pareiškusių solidarumą kenčiančioms Pabaltijo tautoms.

(S. P. 1956. VI. 26 d.).

VLIKO Sesija New Yorke

(Atkelta iš 3 psl.).

nes misijas organų, sprendžiami Vliko ir diplomatų arba jų atstovų sutarimu.

4. Vlikas ir likusieji užsienyje Lietuvos diplomatai, jeigu net būtų skirtingų principinių nusistatymu kai kuriais Lietuvos laisvinimo arba Lietuvos laisvinimo organizacijos klausimais, savo politinę ir diplomatinę veiklą turi derinti.

5. Nuomonių skirtumus, jei veiklą derinant ar susitarimus vykdant iškiltų tarp Vliko ir likusios užsienyje Lietuvos diplomatijos, aiškinasi Vliko pirmininkas ir likusios užsienyje Diplomatijos Šefas. Jiedviem vieningo nusistatymo nepasiekus, klausimas perduodamas Vliko ir likusios užsienyje Lietuvos diplomatijos arba jų atstovų konferencijai.

IX. **Vliko Politinės Veiklos Reikalu artimiausiai ateičiai Vlikas nutaria:** Sovietų politikos tariamasis naujas posūkis, nustatytas visasąjunginės komunistų partijos XX kongrese, turi tikslą siekti stabilizuoti dabartinę padėtį ir laimėti laiką tolimesnei komunistinio bloko ekspansijai ir stiprėjimui. Atsižvelgdamas į tai, Vlikas laiko reikalinga suintensyvinti politinę veiklą ir ją plėsti laisvojo pasaulio vyriausybėse ir visuomenėje, siekdamas, kad Lietuvos išlaisvinimas tarptautinėje politikoje virstų pasaulinei opinijai netildomos sąžinės reikalu.

Tas sunkus uždavinys gali būti sėkmingiau vykdomas tik vieningomis Vliko, Lietuvos Diplomatų bei kitų lietuviškų veiksnių ir mūsų lietuviškosios visuomenės pastangomis, dalyvaujant bendruose su visais pavergtaisiais žygiuose ir bendroje laisvojo pasaulio kovoje su komunizmu, jo imperializmu ir kolonializmu. Dėl to Vlikas kviečia vieningai ir energingai įsijungti į politinę veiklą visus lietuvius, konsoliduoti mūsų visuomenę Lietuvos laisvinimo uždaviniams ir vieningai remti Vliko veiklą.

Tarptautinė padėtis reikalauja, kad suburtume visas galimas suburti jėgas ir tikslingai jas panaudotume vyriausiamjam mūsų uždaviniui siekti. Tam tikslui, be kita ko, Vliko plenumas nutaria steigti valstybių sostinėse ir kituose svarbiuose pasaulio punktuose savo nuolatines delegacijas ar delegatus, kurie vykdytų Lietuvos laisvinimo akciją, derindami savo veiksnius su Lietuvos pasiuntiniais bei konsulais, kur jie yra, ir vadovaudamiesi Vliko prezidiumo nutarimais, kur jie turi veikti savarankiškai.

MOTERIS

Vienas rašytojas pasakė: "Kilni ir dora moteris yra kažkas daugiau negu žmogus". Aš norėčiau dar daugiau pasakyti; kilni, dora, blaivi ir tikinti moteris yra angelas. Argi tad neprivaloma nusilenkti prieš moterį, kuomet ji eina ir angelo sargo pareigas, kuomet savo mažutėlį gina netik nuo visokių kūno ir dvasios pavojų, bet ir moko garbinti patį Aukščiausį Kūrėją Dievą. Argi ne Angelo Sargo pareigas eidama moteris atkalbinėja vyrą no girtavimo ir kitokių blogų darbų? — Taip, visai teisingas ir tinkamas moteriai vardas: žemės angelas.

Labai teisingai pasakyta, kad sveikame kūne, sveika ir skaisti siela. Bet nemažiau bus tiesos jei pasakysiu, kad moteris, turinti kilnią ir tyrą sielą, turi malonų ir skaistų veidą. Tik tokios moterys yra žavingos. Ir josios yra tautos pažiba. Lietuvių tauta jau gilioje senovėje turėjo garbingų ir kilnių moterų. Užtenka tik prisiminti tauriąją Birutę, jautriaširdę jos dukrelę Aldoną, kupiną tėvynės meilės Gražiną, narsiąją Živilę, gražiąją Banuilę, arba vargo mergelę Mirgą, kuri paaukojo ant tėvynės aukuro savo jauną gyvybę, išvaduodama nuo mirties garsųjį kunigaikštį Vytautą. Jei pavartytume istorijos lapus, rasime daug kilnių, garbingų moterų visuose kraštuose. Bet kam eiti taip toli. Daug nusipelniusių moterų yra ir šiais laikais. Jų rasime čia pat, savo aplinkumoje.

K. S.

— — —

Dalis sveikinimų „Birutės" Dr-jai 25 m. sukakties proga

ASOCIACION DAMAS LITUANAS BIRUTĖ, Mendoza 2280, Avellaneda

Montevideo, 27. 5. 1956

Cordiales felicitaciones en vuestras Bodas de Plata, mejores votos en vuestra lucha por libertad de Lituania —

MINISTRO GRAUŽINIS Y SRA.

ARGENTNINOS LIETUVIŲ KATALIKIŲ MOTERŲ IR MERGAIČIŲ DR-JAI „BIRUTĖ"

Argentinos Lietuvių „Šventos Cecilijos" Choras širdingiausiai sveikina savo mielas seses lietuves, susibūrusias Moterų ir Mergaičių Draugijos „Birutė" organizacijoje, kur sulaukė jau šiandieną dvidešimties penkių metų sukaktuves.

Visa lietuvių kolonija Argentinoje žino kokią vertingą darbuotę atliko Draugija „Birutė" per jau nukeliautą 25 metų laikotarpį, ir kiek teko sunkumų nugalėti, kad ištesėti savo užsibrėžtame tiksle, tarnauti „Dievui ir Tėvynei".

Taigi, šiose džiaugsmingose sukaktuvėse, „Šventos Cecilijos" Choro vardu, linkime kad Dievas visados padėtų Jums, mielos sesės, darbuotis moterų lietuvių naudai ir nesiliauti auklėti jaunąsias kartas Lietuvos meilėje.

Lai gyvuoja Moterų ir Mergaičių Draugija „Birutė"!!!

B. Blumbergas Pirmininkas — **V. Rymavičius** Choro vedėjas

Karolis Misiūnas, Reikalų vedėjas.

Avellaneda, 1956 m. gegužės 26 d.

ARGENTINOS LIETUVIŲ KATALIKIŲ MOTERŲ IR MERGAIČIŲ DRAUGIJAI „BIRUTĖ"

LIETUVIŲ JAUNIMO DRAUGIJOS vardu sveikiname Moterų ir Mergaičių Draugiją „Birutę" sulaukusią tokio gražaus jubilėjaus, kaip tai yra dvidešimties penkių metų sidabrines sukaktuves.

Per dvidešimties penkis metus, netolimoje praeityje, teko Jaunimo Draugijai — ypatingai per savo Vaidintojų Būrelį — ankštai bendradarbiauti su Draugija „Birutė" ir pažinti iš arčiau Jos didelius darbus ir nuopelnus lietuvių išeivijai Argentinoje ir šiaip lietuvybės palaikymui šioje šalyje susikūrusiose šeimose.

Todėl, apvaikščiodami tokią Draugijai brangią šventę, mūsų nuoširdžiausi linkėjimai yra, kad Draugija „Birutė" galėtų savo veiklą išvystyti iki aukščiausio tobulumo Dievo ir Tėvynės naudai.

Geriausios kloties ir pasisekimo Moterų ir Mergaičių Draugijai „Birutė".

Zeferinas Juknevičius, Pirmininkas.

Algirdas Matukas, Vice-Pirmininkas.

Avellaneda, 1956 m. gegužės 26 d.

A. ✝ A.

MŪSŲ MIRUSIEJI

A. † A.

* Liepos 13 d. mirė **Ona Sėikytė**, gyvojo Rožančiaus Brolijos narė. Gyveno su savo broliu Coughlin apylinkėj, Buenos Aires. Palaidota Chacarita kapinėse liepos 14 d.

— o —

Juozas Juška ir dukterys Nelida ir Ona Angela Juškytės kviečia gimines ir pažįstamus dalyvauti šv. Mišių aukoje, kurios bus laikomos Aušros Vartų liet. bažnyčioje už

A. † A. ANELĘ JASIŪNAITĘ JUŠKIENĘ

liepos 17 d. — 9 val., rugpjūčio 17 d. — 10 val., rugsėjo 17 d. — 9 val. ir gruodžio 17 d. — 7 val.

Taip pat kviečia dalyvauti paminklo pašventinimo apeigose, Sarandi kapinėse, rugpjūčio 17 d. 11 val.

Giliausią padėką tariame visiems, kurie pareiškė mums užuojautą ir siūlė pagalbą sunkioj valandoj, mūsų mylimai žmonai ir motinai mirus.

Juozas Juška,
Nelida ir Onutė Juškytės

* Už a. a. **Oną Viesulienę** gedulingos pamaldos bus atlaikytos Aušros Vartų liet. bažnyčioje liepos 24 d. 9 val. Šv. Mišias užsakė Kazimiera Zelepūgaitė, kuri kviečia visus gimines ir pažįstamus dalyvauti.

— — —

Su tauriuoju lietuviu Vikt. Gailium atsisveikinant

Elta. — 1956. VII. 7 tremtyje Vak. Vokietijoje mirė žinomasis veikėjas **Viktoras Gailius.** 1956. VII. 10 d. į Pfullingeno kapines palydėjo žmona, sūnus, Vykd. Tarybos bendradarbiai ir kiti mūsų tautiečiai.

V. Gailius yra gimęs 1893. VIII. 27 Berštininkuose, Pagėgių apskrityje. 1914 m. baigė Tilžės gimnaziją, 1918 m. teisės mokslus Berlyno un-te. Mobilizuotas į vokiečių armiją, tiems bepuolant Kauno tvirtovę, buvo sunkiai sužeistas ir iš karuomenės paleistas. Vėliau jį operavo pasižymėjęs prof. Sauerbruchas. 1929. V. 1 — 1922. VII. 1 Lietuvos atstovas Vokietijoje, o vėliau, ligi 1923. II. 6 — Lietuvos atstovas Estijoje. Visa savo veikla velionis yra ypač susijęs su kova už lietuvišką-jį pajūrį, už Mažąją Lietuvą. Klaipėdos kraštui prisijungus prie Lietuvos, V. Gailius sudarė antrąją Klaipėdos krašto direktoriją ir jai pirmininkavo iki 1925. VIII. 1. Vėliau — „Klaipėdos žinių" ir „Memelzeitung" vyr. redaktorius, Klaipėdos krašto direktorijos juriskonsultas, uosto reikalų vedėjas, uosto direkcijos narys, gubernatūros patarėjas, miesto seimelio narys, Klaipėdos burmistras, pirmasis „Ryto" b-vės direktorius, Klaipėdos krašto gubernatorius (1938 — 1939).

Nuo 1941 m. tremtyje. Čia išleido antrą leidimą vokiečių - lietuvių žodyno. Aktyviai dalyvavo lietuvių bendruomeniniame gyvenime. Nuo 1946 m. įsijungė į Vliko darbą, kur ėjo ligi paskutinio meto įvairias pareigas: Vliko reikalų vedėjo, LF antrininko Vlike, Tautos Fondo valdybos pirmininko ir kt. Jo brolis, Klaipėdos sukilėlių adjutantas, buvo nacių nukankintas koncentracijos stovykloje.

Visų, kam tik teko Viktorą Gailių arčiau pažinti su juo dirbti, jis veikiai įgaudavo simpatijas savo širdies taurumu, būdo tiesumu, lietuviškuoju nuoširdumu.

Gudų šovinistų ligotos svajonės

Retkarčiais tenka girdėti kalbant, o kartais tenka matyti ir straipsnių spaudoje apie gudų šovinistų ligotas ir nesąmoningas svajones, lietuvių ir Lietuvos sąskaiton.

Būk tai, Lietuva ir mūsų žemės esančios jų vien dėl to, kad keli šimtmečiai atgal Lietuvos valstybiniai raštai ir dokumentai buvo rašoma gudų kalba.

Rimtai galvojant nesinori tikėti, kad brolingoje gudų tautoje atsirastų tokių „gudruolių", taip lengvai ir vaikiškai galvojančių bei norinčių sudrumsti glaudžius santykius, kurie yra išsivystę jau keli šimtmečiai tarp gudų ir lietuvių tautų, bendroje kovoje už būvį.

Įdomu, kasgi juos pakurstė imtis tokių miglotų ir radikalių žygių.

Gal būt dabartinės diktatūros bosai, kuriems yra naudinga ginčai ir nesantaika pavergtųjų tarpe.

Vietoje sąmoninti ir ruošti tautą bendrai kovai prieš pavergėją, gudai pasirinko kitą rolę. Dabartinėse sąlygose abiejų tautų tautiniai reikalai yra tragiškoje padėtyje ir, vieton nesąmonių, reikėtų rasti bendrą kalbą apie išsilaisvinimo reikalą.

Būtų daugiau negu nesąmonė, esant pačiam pavergtam, rengtis kitą pavergti.

Toliau, atrodo keista, kad ta „gudruolių" grupelė laukė kelis šimtmečius savo reindikacijoms. Ar anksčiau tie „ponai" neskaitė gudų tautos istorijos? Patartina, kad jie geriau panagrinėtų tiek savo, tiek kaimynų istorijas, kurios jiems parodys jų nesąmones ir logišką ir realę tautų vystymosi eigą - istoriją.

Lietuviai savo sodybose visuomet lietuviškai kalbėjo. Jeigu ir rašė valstybės dokumentus ne lietuviškai, bet tuometine tarptautine kalba: lotyniškai, gudiškai ar lenkiškai, tai dar nėra įrodymas lietuvių lotyniškumu, gudiškumu ar lenkiškumu.

Kodėl senovėje vienos tautos pasirinkdavo kitų tautų kalbą savo valstybių dokumentams arba oficialiems raštams rašyti — dar nėra išaiškinta; ar dėl patogumų, ar dėl labiau ištobulintos kitos tautos kalbos, ar del savosios kalbos netobulumų raštuose, ar dėl kitokių tarptautinių konvencijų.

Dar turime pažymėti, kad senovėje dabartinis nacionalizmas ir įrašomų dokumentų svetima kalba nebuvo kreipiama jokios domės, ką vėliau ir pamatysime.

Š. amerikonai, kanadiečiai kalba angliškai, brazilai — portugališkai, argentiniečiai ir beveik visa Pietų Amerika — ispaniškai, o patys gudai — rusų mišiniu.

Remiantis gudų keista teorija — Š. Amerika ir Kanada turi būti grąžinta anglams, Brazilija — portugalams, Argentina ir beveik visa P. Amerika — —ispanams, o patys gudai — rusams.

Be to, pati Ispanija turėtų būti grąžinta arabams, kurie ją valdė ir jų valstybės raštus rašė arabiškai per 700 metų.

Sekant istoriją, galima įrodyti dar ir daugiau gudų „gudrybių", nesąmonių.

Galima drąsiai sakyti, kad ir paprasčiausias anglų, portugalų ar ispanų pilietis ir negalvoja, kad Š. Amerika, Brazilija arba Argentina turi būti grąžintos toms valstybėms, kurių kalbą jos pasisavino.

Na, o kasgi būtų, kad lietuviai kalbėtų gudiškai dabar?

Į lietuvių, taip brangiai mūsų išlaikytas sodybas jau nebe pirmieji gudai kėsinosi. Šimtmečių bėgyje mes jų turėjome kelis ir daug didesnių priešų už gudus.

Buvo norėta ugnimi ir kalaviju įrodyti mūsų vokiškumą, lenkiškumą, rusiškumą ir pan.

Istorijos lapai rodo gryną ir nesugriaunamą realybę, kad lietuviai buvo, yra ir bus lietuviais.

Juk tuos faktus labai gerai žino ir gudų šovinistai, kurių godumo liga irgi nueis į istorijos muzėjų, kaipo nesąmonių ir gėdos dėmė tarp draugiškų gudų ir lietuvių tautų.

Darant komentarus apie gudų „gudruolius", nenoromis prisimena komiškas vaizdelis, panašus į apsukraus ir nesąžiningo turkelio biznį, kuris už parduodamą prekę užprašo kelis kartus daugiau. Jei pirkėjas nepastebi klastos — nuplėšia, o jeigu pastebi ir iškolioja — nuostolis mažas: mandagiai atsiprašo ir vėl iš naujo laukia savo aukos, o gal ir pavyks rasti nemokytesnį už save.

„Total" mėginti galima: pavyks apiplėši „litovca", o jeigu nepavyks — atsiprašys. O vėliau galės ieškoti priekabių prie kitų kaimynų įrodant jų gudiškumą.

Mok. A. Repečka

KOMUNIZMO KELIAI

Arkansas, (LAIC) — Slaptais protokolais nepaskelbtais iki vėlesnių laikų, jie susitarė pasidalinti Lenkiją ir pravesti liniją per žemėlapį, prileisdami, kad vokiečiai gali užgrobti teritoriją vakarinėje linijos pusėje, Rusija rytinę už jos, Sovietų Sąjunga, kuri maskavo savo kariškus žygius, bet pagal tuos slaptus susitarimus pradėjo siųsti raudonąją armiją į Suomiją, Estiją, Lietuvą ir Latviją.

1939 metais visai patikimai atrodė, kad Rusija nesielgs taip, kaip ir dabar atrodo, kad Rusija bent artimoje ateityje nepradės šūviais kariauti su JAV. Tačiau jei Rusija visada nedaro tai ko laukia pasaulis, jie nedaro ir priešingai kas laukiama. Todėl yra vienas saugus pasauliui kelias Rusijos atžvilgiu tai būti pasiruošusiems — rašo laikraštis „Texarcana" Arkansas valstijoj.

SUSIVIENIJIMO LIET. ARGENTINOJE
ARTIMIAUSI PARENGIMAI

21 liepos — DRAUGIJOS METINĖ ŠVENTĖ su vaidinimu ir ŠOKIAIS. (Orkestras "GABRIEL");

4 rugpjūčio — VERMUTHAS su spec. meno programa (1 sk.).

18 rugpjūčio — Draug. Moterų MENO VAKARAS SU VAIDINIMU IR ŠOKIAIS.

25 rugpjūčio — REPREZENTACINĖ 2 Sk. VAKARIENĖ.

15 rugsėjo — JAUNYSTĖS PRISIMINIMŲ VAKARAS SU SPEC. PROGRAMA IR ŠOKIAIS (5 Sk.).

22 rugsėjo — DIDELIS MENO VAKARAS SU VAIDINIMU IR ŠOKIAIS (Orkestras "GABRIEL"), 2 Sk.

S.L.A. CENTRO VALDYBA.

LIETUVOS PASIUNTINYBĖS adresas:
Rambla, Rep. de Chile 1606, Montevideo.

LIETUVIŠKAS PENSIJONAS
c. 19, nr. 854, Miramar, F. C. G. R., netoli pliažo, atidarytas visus metus. Nuo kovo 10 d. iki gruodžio 15 d. Sąpiginta kaina.
Savininkas
JUOZAS VASILIAUSKAS

ČIUŽINIŲ IR UŽUOLAIDŲ DIRBTUVĖ-PARDUOTUVĖ
Parduodame medvilnė, vilnos, įvairios drobės, valizoms užvalkalai, gulimos kėdės ir turkiškos lovos. Taisomos minkštos kėdės.
Kainos prieinamos
Sav. Antanas Šalčiūnas
Juan B. Alberdi 925-31.
T. E. 60-2784.

* Montevideo Liet. Kat. RADIO PUSVALANDIS yra kiekvieną sekmadienį 8,30 val. ryto radio Solis bangomis (CX 44).

ELEKTRICISTAS
* PRECYZINĖ ELEKTROS TECHNIKA
REMONTUOJAMA:
* ŠALDYTUVAI - HELADEROS,
* RAŠOMOSIOS,
* SKAIČIUOJAMOSIOS MAŠINOS ir
* VENTILIATORIAI.
Mėnesinis mokestis
DARBAS GARANTUOJAMAS
B. ASAKA
Dirbtuvė-taller: MEXICO 766 Butas: MEXICO 950
T. E. 38 - 2950

Imprenta de "LAIKAS"
Mendoza 2280 * Avellaneda

AUTOMOBILIŲ TAISYMO DIRBTUVĖ
ATLIEKAMA:
REGULIAVIMAS — REMONTAS — STABDŽIAI
RADIOTORIAI.
ELEKTRINIS VIRINIMAS IR TEKINIMAS (soldadura, autogena, electrica ir torneria)
Sav. MEŠKAUSKAS y CIA.
ESCALADA 2025 CAPITAL FEDERAL
(Altura Av. de Trabajo 5000)

MIKŠTŲ KĖDŽIŲ FABRIKAS
GAMINAMOS ĮVAIRIŲ STILIŲ MINKŠTOS IR STIPRIOS KĖDĖS.
ATLIEKAMI ĮVAIRŪS STALIAUS DARBAI.
Savininkas
Jonas Janušis
COCHABAMBA 1811-17
Villa Scasso
T. E. 68 - 5950

LIETUVIAMS 20% NUOLAIDA
su moderniu — elektrišku kopmlektu, fotografuojant sužiedotuves, vestuves, krikštynas, gimtadienius ir parengimus. Organizacijų veiklos nuotraukos spaudai — Veltui. Visi foto darbai ir filmų pardavimas.
L. Kančausko FOTO „REPORTER",
c. Mendoza 2249, Avellaneda (prieš liet. bažnyčią)
T. E. 20-9027 nuo 16 iki 20 val.

ALBERTO E. TIMINSKAS
COCHERIA „MITRE"
Pasirūpina laidotuvėmis — veža ligonius — daro keliones į tolimesnes vietas — nuomuoja automobilius vestuvėms ir krikštams.
B. Rivadavia 718 T. E. 22 - 2045 Piñeyro

NUOSAVYBIŲ ADMINISTRAVIMAS
JUANA DAILYDĖ, vedėja
SANTIAGO DEL ESTERO 286, p. 4, e. 4; T. E. 37-6435
Perka ir parduoda neužimtus namus. — Suteikia paskolas pagal namų, žemės ir statybų garantijas nuo 3 iki 15 metų už 9%.

Casa MUSKETAS
Parduoda
PLOKŠTELES, PIANINUS, AKORDEONUS, BANDEONUS TELEVISIOS APARATUS
IŠNUOMUOJAMA PIJANINUS
T. E. 50 - 5948 Sanabria 2790-92

* MINKŠTŲ KĖDŽIŲ DIRBTUVĖ Sav. Mikelionis ir Gelbuda: Cosquin 5565, Villa Lugano.

IŠNUOMUOJAMAS GALPONAS
— SANDĖLIS 6,50x5 m. su FUERZA MOTRIZ.
Kreiptis: A. Aleksa,
Ascasubi 365, Wilde.

TEXTIL BRAŽĖNAS
Lietuvių audimo fabrikas.
Tucuman 3718
Monte Chingolo 4 de Junio

SIUVIMO AKADEMIJA
Profesora ONA BALNAITYTĖ
c. Manuel Esteves 1129, Dock Sud.
SINGER SISTEMA
Trečia pamoką pasisiūsi savo drabužį.

* OPTIKAS V. RASIŪNAS: Gral. Mariano Acha 876, Morón: Šešt. 13 — 17 val. ir sekm. 13 — 16 val.

V. RAMANAUSKAS
RADIO TECHNIKAS
mokslus baigęs JAV-bėse.
Dirba naujus ir taiso visokių rūšių radio aparatus. Duoda išsimokėjimui.
POLA 289, Buenos Aires
T. E. 64 - 4154

Moterų ŠUKAVIMAI ir KIRPYKLA "OLGA"
Wilde, Avenida Gen. Cadorna 85 (Pirmoj kvadroj nuo Mitre). Darbas atliekamas moderniausiomis priemonėmis. Noriai priimamos mokinės praktikuotis. Išėjusios praktiką sekmingai verčiasi savarankiškai.
Savininkė:
Olga Jasiulytė - Vitkauskienė

* MOTERŲ GROŽIO SALIONAS IR KIRPYKLA „HENRY". Įvairiausių madų šukavimas moderniausiomis priemonėmis, 20 metų praktika. Sav. Henrikas Lukaševičius: Leandro N. Alem, 818, Banfield.

* „PENSION LITUANA", sav. Juozas Palšis: Villa Rumipal, Córdoba, Dpto. Calamuchita. Prie žavingo kalnų ežero. (Lago Embalse). Lietuviški valgiai, mandagus patarnavimas.

* CONDOR HOTEL, Villa Rumipal, frente al Balneario del Embalse del Rio III (Sierras de Cordoba) Sav. Paulauskas ir Degulis. Lietuviški valgiai.

* „LIETUVA" Sav. V. Nalivaika. Dėl informacijų kreiptis: Turismo Agencia, Florida 165 (Galeria Güemes), escritorio 529, p. 5. T. E. 33 - 9584.

* ALF. DEGULIO ir K. PAULAUSKO lietuviškas restoranas su lietuviškais valgiais yra Paseo Colón 449, Buenos Aires. Didelis valgių pasirinkimas, mandagus aptarnavimas. Aptarnauja patys šeimininkai.

* „ŽEMAITIJA", Islas del Ibicuy. Sav. J. ir A. Burokai.

Buenos Aires Avellaneda

Lankėsi žymus svečias

„Laiko" redakciją ir kitas Marijonų įstaigas, nors tik labai trumpai, aplankė dr. Antanas Trimakas, Lietuvos Laisvės Komiteto sekretorius ir kitų laisvinimo veiksnių narys, veikėjas ir profesorius, kuris su Centro Europos Krikščionių Demokratų Sąjungos delegacija lankė Pietų ir Centro Amerikas.

Delegacija Buenos Airese buvo sustojusi tik trejetui dienų, kur buvo priimta Užsienio Reikalų Ministro, vyskupų ir katalikų politikų. Jos vizitai buvo paminėti spaudoje ir per radiją. Iš Buenos Aires svečiai skubėjo į Rosario mieste vykusį pirmąjį Argentinos agrarų kongresą ir, ten savo paskirtį atlikę, išskrido į Sao Paulo.

Šioje delegacijoje buvo atstovaujami lietuviai, čekai, vengrai ir lenkai. Lietuvių delegatas visai kelionei buvo dr. A. Trimakas ir K. Čibiras, Lietuvos Pasiuntinybės spaudos attache, lydėjęs svečius iš Montevideo į Buenos Aires, Rosario ir Sao Paulo. Svarbiausias šios misijos tikslas painformuoti Lotynų Amerikos atsakingus politikus ir dvasininkus, o taip pat spaudą bei visuomenę apie padėtį pavergtose Europos šalyse ir prašyti moralinės paramos tų kraštų laisvės kovose, ką pažadėjo įvairių P. Amerikos Užsienių R. Ministrai ir kitos asmenybės.

Daktaras Antanas Trimakas šiame kontinente lankėsi pirmą kartą. Nors labai užimtas bendraisiais kelionės tikslais ir rūpesčiais, jis visur, kur tik lietuvių kolonijas rado, norėjo su jais susitikti, tardavo gražų patriotinį žodį per lietuvių radijo valandėles ar susirinkimuose. Per Buenos Aires radijofoną argentiniškai kalbėjo apie sovietų pavergtas šalis K. Čibiras-Verax.

Abu lietuvių delegatai vieną dieną Rosario mieste buvo Tėvų Marijonų svečiai jų lietuviškai jaukioje pastogėje.

Kor.

KUNIGYSTĖS DEŠIMTMETIS

1946 m. liepos 21 d. šv. Pantaleono bažnyčioje kunigystės šventimai buvo suteikti Argentinos lietuvių kolonijai pažįstamiems kunigams: Kazimierui Černiauskui MIC ir Jonui Duobai MIC. Sekančią dieną jaunieji kunigai laikė pirmąsias šv. Mišias Šv. Petro Bazilikoje, Vatikane, melsdamiesi už savo kenčiančią Tėvynę ir ten likusius artimuosius.

Savo kunigystės dešimtmetį kun. dr. Kaz. Černiauskas MIC švenčia Avellanedos lietuvių parapijoje, o kun. J. Duoba Rosario šv. Kazimiero bažnyčioje. Kun Černiauskas yra rytų aukštaitis, kilęs iš Smailių km., Giedraičių valsč., Ukmergės apskr., mokęsis Giedraičiuose, Marijampolėje ir Vilniuje gimnazijos kursą, vėliau studijavęs Kaune, Eichstaette (Vokietijoje) ir baigęs Angelicum universitetą Romoje, studijas apvainikuodamas teologijos daktaro laipsniu. Nuo 1948 m. darbuojasi Argentinos lietuvių tarpe.

Kun. Jonas Duoba MIC kilęs iš Veršių km., Sintautų valsč., Šakių apskr. Gimnazijos kursą ėjo Marijampolės Marijonų gimnazijoje ir baigė Vilniuje per pirmąjį bolševikmetį. Studijavo Kaune, o vėliau, per didelius vargus ir pavojus pasiekęs Vokietiją, studijavo Eichstaette ir baigė Romoje Angelicum universitetą, gaudamas teologijos licencijato laipsnį. Po to dar studijavo Bibliniame Institute, kur studijas apvainikavo Šv. Rašto licencijatu. Atvykęs Argentinon profesoriavo keturis metus Rosario Kun. Seminarijoje, o dabar yra Argentinos Marijonų noviciato vedėjas ir darbuojasi Rosario lietuvių tarpe.

Abiems sukaktuvininkams linkėtina dar daug vaisingų metų darbuojantis Dievui, sieloms ir savo laisvės trokštančiai tautai.

NUSISEKĘS „AITVARŲ" KONCERTAS

Mūsų kolonijoje muzikiniai vienetai labai negausūs. Turime šv. Cecilijos chorą, kuris laikas nuo laiko duoda koncertus; turime „Aušros" chorą, Coro Popular de Berisso ir štai Arg. Lietuvių Vyrų Kvartetą „Aitvarai". Pastarasis pradeda išeiti į plačiąją visuomenę su visu rimtumu. Liepos 7 d. turėtas koncertas Lietuvių Salėje, Avellanedoje, vertas didelio dėmesio tiek muzikiniu, tiek organizaciniu atžvilgiu.

Koncerto programa buvo įvairi. Išpildė lietuviškas dainas Vyrų Kvartetas „Aitvarai", kurio sąstaiga yra A. ir V. Rastauskai, J. Simanauskas ir A. Slančiauskas; solistai — tenoras A. Rastauskas, sopranas L. Paliulionytė ir bosas A. Slančiauskas. Lietuvių draugė, Teatro Colon šokėja, Betty Buronzo pašoko baletą. Visam koncertui vadovavo Vyt. Cibavičius. Kvartetui ir solo dainoms akompanavo gabi pianistė Eugenija Čikštaitė.

Pirmoje dalyje Vyrų Kvartetas padainavo K. V. Banaičio harmonizuotą dainelę „Kam šėrei žirgelį", A. Budriūno — Šienapjūtės daina, V. Kerbelio harmonizuotas „Balalaiką" ir „Baltosios Kalėdos". Tada Teatro Colon šokėja Betty Buronzo išpildė Adeliusell „Concierto de Varsovia". Tenoras A. Rastauskas vykusiai padainavo W. A. Mozarto iš operos „Don Giovanni" — Balla sua pace la mia dipende. Didelio publikos plojimo susilaukė lyrinis sopranas Liucė Paliulionytė, kai išpildė J. Stankūno „Gėlės iš šieno". Pirmoje dalyje dar pasirodė bosas A. Slančiauskas, išpildydamas ariją iš operos. Visą programą įvairino grakšti šokėja Betty Buronzo, kuri pasipuošusi grakščiais rūbais šviesų žaidime išpildė Vengrų šokį nr. 6, baletą iš „Aidos", Bavel „Bolero". Su dideliu laisvumu taip pat išpildytas dueto iš operos „Lucia de Lammermour". Dainavo Liucė Paliulonytė ir A. Slančiauskas.

Kvartetas antroje dalyje padainavo K. V. Banaičio harmonizuotas dainelės „Ilgai aš gėriau", „Šerki tėveli", „Dramta du du du", „Aš šią naktį" ir „Per šilelį jojau" bei A. Dvorak harmonizuotą dainą „Ten toli, ten toli" ir M. Petrausko „Gaudžia trimitai".

Vertinant Vyrų Kvarteto koncertą negalima praleisti nepaminėjus keletą dalykų. Koncertas aplamai buvo augšto muzikinio lygio, gal vienas iš stipresnių pasirodymų mūsų kolonijoje. Tačiau keletas dalykų verta ateityje pataisyti. Nežinia kieno kaltė, bet įsibrovė nedovanotinos klaidos pačios programos atspausdinime, kuri toli gražu neatitinka gatį koncertą savo verte. Paimkime kad ir pirmame puslapyje pasakymą: „Lietuvių Vyrų Kvarteto Įvyks 1956 m., Liepos 7 d., (šeštadienį), 21 val DIDELI KONCERTA". Tokią programą geriau būtų nedalinti, nes koncertas neprilygsta savo turiniu tokio darbo. Mūsų jaunimas pakankamai gerai moka lietuvių kalbą ir tokių klaidų neturėjo įsibrauti.

Pirmoje dalyje Vyrų Kvarteto išpildomos dainos akompanuojant pianu žymiai geriau buvo išpildytos, negu antroje dalyje be akompaniamento. Ypač tas buvo jaučiama išpildant greito ritmo dainas kaip „Dramta du du du". Be piano labai gerai buvo išpildyta lengvo tempo A. Dvorak harmonizuota dainelė „Ten toli, ten toli".

Visi solistai: tenoras A. Rastauskas, L. Paliulionytė ir A. Slančiauskas duoda daug gražių vilčių mūsų kolonijai. Pageidautina, kad būtų renkamasi lietuviški dalykai, kurie daugiau prieinami klausytojui. Aplamai solistai jautėsi labai laisvai, publika kiekvieną jų sutiko ir palydėjo gausiais plojimais.

Koncerto parengime neabejotinas nuopelnas priklauso Kvarteto vadovui ir koncerto organizatoriui Vyt. Cibavičiui, kuris ne tik kad puikiai paruošė pačią muzikinę dalį, bet labai tinkamai sutvarkė pačią programą, pajvairindamas ją solo dainomis ir mums mielos argentinietės Teatro Colon šokėjos panelės Betty Buronzo baletu. Kvartetas be gėdos galėtų duoti panašų koncertą kitose kolonijose ir net užsienyje, kaip pav. Urugvajuje.

Sveikiname visus koncerto dalyvius, atgaivinusius mus aukštuoju menu!

A. Klevelis

NAUJI „LAIKO" RĖMĖJAI

(neskaitant prenumeratų)

$ 50	—	P. Žakevičius
„ 30	—	K. Povilonytė
„ 20	—	P. Auškalnis
„ 20	—	K. Smolskys
„ 15	—	K. Tičioniukienė
„ 10	—	K. Liutkevičius
„ 10	—	B. Loveikis
„ 10	—	A. Matulis
„ 10	—	N. N.
„ 10	—	V. Petruševičiūtė
„ 10	—	K. Petruševičius
„ 10	—	A. Pundys
„ 10	—	E. Ramanauskienė
„ 10	—	J. Stašauskas
„ 10	—	V. S.
„ 10	—	A. Venciūnas
„ 10	—	E. Vašauskaitė
„ 10	—	J. Zagurckis
„ 10	—	J. Žukas
„ 5	—	A. Kiaulakys
„ 5	—	M. Szotienė

Visiems Rėmėjams ir užsimokėjusiems prenumeratą nuoširdžiai dėkoja „LAIKO" Administracija

KĄ PAAUKOSITE, TĄ RASITE

Padovanodami Lietuvių Muzėjui Avellanedoje, kad ir mažą tautinės ar kultūrinės vertės dalykėlį, pav. lietuvišką pašto ženklą, gintaro gabalėlį, fotografiją, knygą ar laikraštį, kad ir apdėvėtą rankšluostį, juostą ar kitokį audinį, ir visa kas mus riša ar primena Lietuvą, išsaugosite nuo pražuvimo ir kartų karios „iš praeities sems stnprybę" ir su dėkingumu prisimins Jūsų gerą širdį ir minės garbingą Jūsų vardą.

Muzėjaus Vadovybė.

* **Liepos 14 d. Katalikių Moterų ir Mergaičių „Birutės" Dr-ja turėjo 25 m. sukaktuvines vaišes — vakarienę. Į vakarienę buvo atsilankęs Aušros Vartų liet. par. Klebonas Kun. Pr. Garšva, MIC, „Birutės" Draugijos svečiai - artistai ir prijaučiantieji. Vakarienę paruošė uolios birutietės: M. Sturevičienė, U. Šilaikienė, Pr. Gailiūnienė, O. Lipinskienė ir Bubnelienė. Šventei talkininkavo: A. Paršelis, M. Vileikis, P. Krivickas ir J. Sturevičius. Vakarienės metu ir šokiams grojo prancūzų orkestras „Sans Souci".**

* **Dijakonui Juozui Stausiulevičiui** lietuvių kolonija suaukojo ir įteikė 1365 pezus kielikui, kuriuo atnašaus pirmąsias šv. Mišias gruodžio mėnesį. Aukojo: J. ir I. Valantinavičiai — 100; po 50 — M. Morkūnas, J. Žekys, S. Šovinienė, V. Pečiulis, O. Grigaliūnaitė, Kažimiauskai, Paliulioniai, K. Misiūnas; po 30 — L. Zlotkus, J. Navickas, J. Urbonas, E. Šulcienė; po 25 — O. Limbienė, V. Daunorienė; po 20 — M. Povilaitis, K. Gikis, I. Bradžiūnas, A. Lečas, J. Zurba, A. Kuhašius, S. Gucaitienė, A. Adomaitis; po 10 — P. Dailydė, P. Sakalauskas, B. U. Blumbergai, Karl. Misūnas, P. Muškietas, P. Katinas, P. Lukšėnas, E. Zepulionis. A. Mikelionienė, U. Šilaikienė, M. Bendorienė, F. Naruševičius, A. Varškys, V. Macaitis; po 5 — O. Lipinskienė, V. Gražulevičius ir P. Jankauskas.

* **Jonas Jankauskas, Jonas Miežinskas ir Juozas Mazlaveckas** atidarė durų ir langų darymo fabriką. Fabriką pavadino „Vilnius". Linkime naujiems fabrikantams daug sekmės.

— **Elena ir Juozas Zubrickai,** laimingai pasiekę Čikagą, rašo:

GERB. REDAKTORIAU:

Prašau pareikšti viešą padėką Laike mūsų tėveliams p. p. Grigaliūnams, p.p. L. A. Burokams, J. Y. Jankauskams, kun. J. Margiui, N. A. Paršeliams, O. P. Ožinskams, A. Kirstukui, An. Ap. Naujokams, L. Avuliui, Paserbskiams, S. A. Balinskams, P. O. Kamaičiams, L. Kančiauskui, Vyčių Draugijai ir visiems mūsų išleistuvių rengėjams ir mus palydėjusiems draugams ir pažįstamiems. Visiems didelis lietuviškas ačiū!

Su pagarba,

Jūsų Elena ir Juozas Zubrickai.

Chicago, 1956. 7. 6.

* **Juozas Prevelys** ilgą laiką sirgęs inkstų liga 10 d. liepos buvo operuotas ir guli Alvear ligoninėje, 6 galėj, 56 lovoj. Prižiūrimas sūnaus gerėja.

* **Mykolas Limba,** gyv. Segunda Santa Rosa 4565, Florida, puldamas sunkokai susitrenkė ranką ir jau ketvirtas mėnuo gydosi namuose.

LAIKAS

CORREO ARGENTINO CASA CENTRAL

Franqueo Pagado Concesión Nº. 4289

Tarifa Reducida Concesión Nº 4015

„EL TIEMPO" Semanario Lituano
Mendoza 2280, Avellaneda, Bs. As.; T.E. 20-9027

Registro Nacional de la Propiedad Intelectual Nº. 524296

Redaguoja Red. Kolegija. Red. Antanas Kleiva. Rankraščiai taisomi Redakcijos nuožiūra, nesunaudoti — grąžinami tik autoriams prašant. KAINA: Argentinoje metams $ 50.—, pusm. $ 27.—, vienas nr. $ 2.— Urugvajuje met. 5 ur. p. Kitur — met. 3 dol. Oro paštas met. 5 dol.

VIII METAI — Nr. 170 19 DE JULIO

LIETUVIŲ CENTRAS RENGIA VAKARĄ

Š. m. liepos 28 d. lygiai 21 val. Lietuvių Salėje, Brasil 835, Avellaneda, Dr. J. Basanavičiaus vardo Lietuvių Centras rengia didelį vakarą su vaidinimu ir šokiais.

Programoj:

1. LINKSMA VIENO VEIKSMO A. ČECHOVO KOMEDIJA

„MEŠKA",

dalyvaujant E. Ryselienei (Elisa, našlė); St. Džiugui (Skardinskui, atsargos karin.) ir H. Karosui (Lukošiui, tarnui). Komediją režisuoja E. RYSELIENĖ o sufleruoja A. ANTANAITIS.

2. Dr. J. Basanavičiaus vardo Lietuvių Centro Vaikučių Ansamblis, vadovaujamas A. Mikelionienės, pašoks keletą tautinių šokių. Šokiams groja Vyt. Cibavičius.

3. Solo — A. Slančiauskas.

PO PROGRAMOS LINKSMI JAUNIMO ŠOKIAI IKI 3 VAL. RYTO.

PADĖKA

P. J. Petraičiui už paaukotus krepšinio komandai treningus, nuoširdžiai dėkoja

L. S. K. „Kovas" Valdyba

* **Sigitas Jeronimas Šiaučiūnas** ir **Maria Josefa Hernandez** priėmė moterystės sakramentą liepos 12 d. Sutuoktuvių liudininkai buvo Vicente Edreira ir Petrina J. de Edreira.

* **Antanas Vaičiulis** pajieško Onos Vaičiulaitės ir Kupaičio Juozo. Pranešti „Laiko" administracijai.

* **Lucė Čepienė** iš Tafi Viejo Tucuman liepos 13 d. apsilankė Aušros Vartų lietuvių parapijoje. Svečias apsistojo pas sesutę Otilija Kristelevičienę, gyv. Av. Forest 3535, Bs. Aires. Čia mano išbūti apie dvi savaites. Ją palydėjo Lilija Kazekevičiūtė, kuri gyvena Bs. Aires. Lucė Čepienienė yra „Laiko" skaitytoja. Linkime jai gražaus poilsio.

Pajieškomas Anicetas Audzevičius, gyvenęs Tacuari 1636, Lanus Oeste. Žinantieji apie jį tepraneša „Laiko" administracijai arba tiesiog jo giminaitei Emilijai Maskoliūnienei, gyvenančiai Čikagoje, Jungtinėse Amerikos Valstybėse.

BERISSO

LIETUVIŠKOS KRIKŠTYNOS BERISSE

Liepos 8 d. Berisso parapijos bažnyčioje buvo pakrikštyta Zulema Elida Dulksnytė, antroji Simono ir Reginos Dulksnių duktė. Krikšto tėvai buvo Steponas ir Ona Oksai. Po krikšto apeigų „Mindaugo" Dr-jos patalpose įvyko vaišės, kuriose dalyvavo apie 60 žmonių. Tarp kitų svečių buvo Elena Bartnikaitienė ir Hortensia Bartnikaitytė iš Montevideo, Uruguay; Napoleonas Katinas su šeima, Juozas Nakutis su šeima ir A. Palaikis iš Bs. Aires. Linkime Zulemai užaugti gera mergaite, patriote, „Mindaugo" Dr-jos nare.

* **Vincas Stundžia** po operacijos jau grįžo namo.

* **Antanas Gvazdas** liepos 13 d. staigiai susirgo ir buvo išvežtas į La Platos ligoninę. Paguldytas Sindicato de Carne klinikoje. Žmona ir dukterys rūpinasi ligoniu.

* **Šv. Mišios** liepos 15 d. Berisso parapijos bažnyčioje buvo atlaikytos už a. a. Bronių Skaržauską. Mišiose dalyvavo arti du šimtai lietuvių iš Berisso ir kitų kolonijų. Po Mišių svečiai buvo pavaišinti p. Skaržauskienės namuose. Pamaldose ir vaišėse dalyvavo giminės, pažįstami ir Berisso lietuvių kolonijos kapelionas kun. J. Margis, MIC.

ROSARIO

* **Pranas Žiemelis** paguldytas Centenario ligoninėje ir gydosi rūpestingoje gydytojų priežiūroje.

* **Juozas Šileika** atlieka karinę prievolę 9 kavalerijos pulke, Merced mieste.

* **Tomas Plepys** prie savo gyvenamo namo prisistatė pora kambarių su lietuviškom gonkom. Namas yra prie planuojamos didelės gatvės Costanera.

* **Jasiukevičius** mirė San Lorenze, Rosario, birželio 20 d.

* **Vincenta Jarienė** iš Rosario mirė sulaukusi 49 m. birželio 29 d. Velionė paliko liūdintį vyrą Stasį.

* **Ponai Petruškevičiai** iš Rosario susilaukė ketvirto sūnaus. Tėvai džiaugiasi pagausėjusia šeima.

* **Kristupas Ramanauskas,** išdirbęs 25 metus, išėjo į pensiją.

* **Stasys Morkūnas** prie savo gyvenamo namo pristatė butą. Darbas jau baigiamas.

SANTA FE

* **Benediktas Meška,** švęsdamas 20-tąjį gimtadienį birželio 17 d. turėjo gražias vaišes. Vaišės buvo p. p. Meškių namuose. Dalyvavo visi Santa Fe lietuviai ir keletas iš kitų vietų: Dr. Ruiz su žmona ir sūnumi iš Parana ir p. p. Zagurskiai iš Sause Viejo. Per šventę grojo V. Norkevičius.

* **Antanina Zavistauskienė** su sulaužyta koja išgulėjo ligoninėje virš mėnesį laiko. Kiek pasveikusi grįžo į savo šeimos židinį.

* **Kazys Smalštys,** gyv. c. Irigoyen 881 Rafaela prov., Santa Fe, pajieško savo pusbrolio Prano Smalščio atvykusio į Argentiną 1527 m. Pajieškomasis arba apie jį žinantieji teatsiliepia virš paminėtu adresu arba tepraneša „Laiko" administracijai.

AUŠROS VARTŲ MOKYKLOJE PRASIDĖJO LIETUVIŠKOS PAMOKOS

Šeštadienį, birželio 23 d., Aušros Vartų Mokykloje, Brasil 835, Avellaneda prasidėjo lietuvių kalbos ir kitų lituanistikos dalykų pamokos. Moko lietuvaitės, šv. Kazimiero Seserų vadovybėje.

Pamokos yra **kiekvieną šeštadienį, 3 val. popiet.**

Sekmadieniais, 10.30 val. (per Lietuvių Sumą) iš toliau atvykusiems vaikams, kurie nori išmokti katekizmo (pasiruošti Pirmąjai Komunijai) ir neina į Aušros Vartų Mokyklą Seselės Kazimierietės dėsto katekizmą lietuviškai. Pamokos yra **Vaikų Darželyje.**

Visi tėvai paraginkite savo vaikus, kad jie pasinaudotų lietuviškomis pamokomis.